

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.

Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocanova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 106.241.

JUTRO

Naročnina knaše mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Nenadomestljiva izguba za Poljsko

Slovenska Poljska se je odela v žalno črtno. Ne samo žalostna, marveč tudi polna skrbi se zbira ob mrtvaškem odru svojega velikega maršala. Formalno je bil Pilsudski res samo eden med ministri in generalni inspektor poljske vojske. V resnici pa je bil voditelj in gospodar zedinjene Poljske, krmar njene usode. Poljski narod občuti njegovo izgubo, kakor da je izgubil velikega vladarja.

Že večer smo orisali življenje Pilsudskega in njegovo vlogo v najnovejši zgodovini Poljske, v kateri je pokojni maršal postal orjaška osebnost. Okrog njega se je zgostil venec dogodkov, ki bodo za večne čase nosili njegovo ime. Deloma jih je ustvaril sam, deloma jim je vsaj dal s svojo voljo smer, vsebinsko in značaj v odločujoči meri. Josef Pilsudski je kratkomočno dirigiral poljsko zgodovino v toku zadnjega četrta veka, nekaj časa samo sodelujoč, dolgo pa povsem dobesedno s skoro neomejeno svojo močjo. Poljski narod je izgubil z njim enega poglavitnih akterjev iz dobe borbe za svobodo in zedinjenje, vodo, ki ima za obnovo države neizmerne zasluge. Ali dočim je ta doba tako rekoč že preteklost in spričo tega maršalov pomen v tem pogledu že historičen, je vršil stari maršal še drugo funkcijo, vlogo, ki je pomenila popolno aktivnost do zadnje dobe. Bil je skoro natančno devet let absoluten gospodar državne usode. Majski prevrat leta 1926, ga je postavil na najvišje mesto. Sicer ga ni opremil s formalno najvišjo oblastjo, njegov položaj je kljub temu dejansko pomenil vse to, kar se v moderni dobi označuje za diktaturo. In odtod ga je smrt iztrgala prav neposredno. Čudovita je igra usode, ki je staremu maršalu končala življenje prav takrat, ko se je v poljski notranji politiki v formalnem pogledu zaključilo njegovo delo ter se završilo točno po njegovi volji z veliko, do temeljev segajočo reformo državne ustave. Tu se je tedaj končalo Pilsudskega življenje sredi akcije. Ta izguba za narod in za državo ni zgodovinska, marveč je aktualna, je odstop neposredno delujoče vodilne osebnosti. In s tega vidika je smrt maršala Pilsudskega za Poljsko dvakrat usodna, je naravnost nedogledne pomembnosti.

Med svetovno vojno je Pilsudski igral na avstrijsko-nemško karto. Njegove legije so se že pred vojno zbirale na avstrijskem ozemlju ter ob izbruhu vojne, ojačane z novimi prostovolci, stopile v boj na avstrijski strani. Pilsudskega ideja je pomenila boj za osvoboditev in obnovo Poljske s pomočjo avstrijske zmage nad Rusijo. Ta koncept pa se je kompliciral, ko je prihajala Avstro-Ogrska čim dalje bolj pod vodstvo, pa celo pod nekako kuratel Nemčije. Nemški načrti niso bili samostojnosti Poljske nič kaj ugodni. Berlin je hotel poljske težnje porabiti samo za lastno korist, za povečanje lastne države. Ko so končno centralne sile proglasile nekako samostojnost Poljske, naj bi ta sestojala domala le iz ruske in avstrijske poljske zemlje, pa še v tej obliki bi mogla biti samo nekaka avtonomna nemška provinca. Tu je tedaj ideja Pilsudskega doživela popoln polom in voditelj poljskih legij ni mogel storiti drugače, kakor da je očitno revoltiral zoper nemške oblasti, ki so nato odgovorile z njegovo internacijo v Magdeburgu.

Ali prav ta prelom je bil v srečo Poljski. Zakaj ko se je pričela končno bojna sreča nagibati na stran antante, se je mogla ona politična reprezentanca Poljakov, ki je v besedo in orožjem sodelovala na ruski in francosko-angleški strani za nacionalno osvoboditev, sklicevati na preokret v zadržani legiji Pilsudskega ter si s tem bistveno izboljšati položaj pred zmagovito antanto. In tako je na polomu treh velikih sil vstala nova Poljska, v kateri je kmalu Pilsudski zopet zavel eno vodilnih vlog.

Druga imenitna doba državniške vloge Pilsudskega pričena s prevratom l. 1926. V zunanji politiki se spetkača ni pokazala nikakoli posledica, dasi so preudarni glasovi že takrat opozarjali na možnost spremembe v smernicah zunanje politike. Ta preokret je res nastopil, ko se je bila Francija dala pregovoriti za kombinacijo pakta štiri, ki je Pilsudskega silno razžalil ter ga zopet napotil na naslonitev k Nemčiji. Nedvomno je bila to smer, ki je odgovarjala osebnim intencijam in razpoloženjem maršala Pilsudskega. Se posebno se je stopnjevalo to razpoloženje, ko se je Francija začela približevati sovjetski Rusiji. Bili so trenutki, ko se je zdelo, kakor da so se vrnili časi legionskega zavezništva.

Sedaj, ko s Pilsudskim odhaja s pozornice najmočnejša osebnost, nastaja vprašanje, kako bo z njegovo dediščino v znanje političnem pogledu. Njegovi najbližji sodelavci so bili tovariši iz legij, maršalovi stari sobojniki. Ali bodo nadaljevali politiko svojega vodje? In ali bodo razpolagali z enako spretnostjo ter dostojanstveno samostojnostjo? Vsekakor je poljska zunanja politika z maršalovo smrtjo prišla v kritično in zelo težko situacijo. Kako se bo

Rusija in Francija na braniku miru

Lavalov poset v Moskvi se razvija v dalekosežen političen dogodek neocenljive važnosti — Francosko-rusko sodelovanje naj postane temelj varnosti in miru v Evropi

Pariz, 14. maja. r. Vsa politična javnost v Franciji je usmerjena te dni na Moskvo, ki jo prvič po svetovni vojni in celih 22 let od obiska Poincareja leta 1914, poseti aktivni francoski minister v politični misiji, ki z vsakim dnem pridobiva na svoji važnosti. Lavalov poset v Moskvi ni namreč namenjen samo svečanemu podpisu že sklenjenega francosko-ruskega pakta, marveč še v mnogo večji meri uveljavitvi medsebojnega sodelovanja za ohranitev miru. Lahko se že sedaj reče, da se polagajo v Moskvi temelji nove velikopotezne diplomatske zgradbe, ki naj zajamči Evropi in posredno vsemu svetu mir in varnost. Smrt Pilsudskega je dala moskovskim razgovorom med francoskimi in sovjetskimi državniki še posebno obeležje, ker bodo morali sedaj upoštevati vse možnosti bodočega razvoja prilik na Poljskem in sploh v vzhodni Evropi. Cilj Pariza in Moskve je, da bi se francosko-ruski pakt razširil v splošno varnostno pogodbo, ki naj bi obsegala ne le Poljsko, marveč tudi vse baltiške države in države Male antante. V tem duhu se vrše razgovori v Moskvi in je mnogo upanja, da bodo rodili zaželjeni uspeh.

Izredno prisrčen in svečan sprejem, ki so ga v Moskvi priredili Lavalu, pa tudi dokazuje, koliko važnost in vrednost polagajo v Moskvi na francosko-ruski pakt, ki služi po obojestranskem tolmačenju edino obrambi miru ter nima proti nikomur nobene ostri. Litvinov in Laval sta snoči na banketu izrecno

poudarila željo, naj bi se temu paktu pridružile vse države, ki jim je mir resnično pri srcu.

Laval je danes nadaljeval včeraj pričete razgovore. V teku današnjega dne si je ogledal Kreml, nato pa je imel sestanke s Kalininom, Stalinom in Molotovim. Pri razgovorih je sodeloval tudi sovjetski vojni ataše v Parizu polkovnik Vencov, ki je tolmačil francosko-ruski pakt s strokovno-vojaškega stališča. Slovesen podpis pakta bo najbrže ob zaključku Lavalovega bivanja v Moskvi, kjer ostane najbrže še dva do tri dni.

O čem se pogajajo

Pariz, 14. maja. Č. Čeprav ni bil izdan nikak uradni komuniké o razgovorih, ki sta jih imela včeraj in danes Litvinov in Laval, poročajo posebni poročevalci pariškimi listom, da sta se pogajala predvsem o roku ratifikacije francosko-ruskega pakta in izmenjala misli o položaju v Varšavi po smrti maršala Pilsudskega. Potrjuje se tudi vest, da sta govorila o vzhodnem paktu v obliki pogodbe o nenapadanju in konsultaciji ter odklonitvi vsakršne pomoči napadalcu. Zvečer sta še posebej proučila celotno politično situacijo v Evropi.

Pariz, 14. maja. g. Kakor poroča »L'Intransigeant«, bo zunanji minister Laval za 24 ur podaljšal svoje bivanje v Moskvi, ker je francoska vlada sklenila, da jo bosta on in maršal Petain zastopala na pogrebu maršala Pilsudskega, ki bo najbrže v soboto v Krakovu. Laval bo podaljšanje bivanja v Moskvi porabil za to, da bo s sovjetskimi državniki razpravljal še o raznih finančnih in gospodarsko političnih vprašanjih.

Steber varnosti

Litvinov in Laval o pomenu francosko-ruskega sodelovanja, ki na vsej črti podpira Društvo narodov in stremi po zaščiti miru

Moskva, 14. maja. AA. Sovjetski zunanji komisar Litvinov je snoči na banketu, prirejenem v Lavalovo čast, med drugim izjavil, da se pogajanja o francosko-sovjetskem paktu vodili drug za drugim trije francoski zunanji ministri, ki so sedeli v vladah najrazličnejše strankarske pobarvanosti. V tem dejstvu vidi dokaz, da je ideja francosko-sovjetskega pakta zasidrana v vseh slojih francoskega naroda brez razlike političnega prepričanja. Lahko odločno izjavimo, da pomeni francosko-sovjetski pakt delo miru. Bistveno obeležje tega pakta je v tem, da prebija njegove tvorice iskrena želja, naj bi nikoli ne nastopili dogodki, ki bi zahtevali njegovo izvedbo. Drugo bistveno obeležje tega pakta je v tem, da ne izključuje nobene države. Sporazum podčrtava naposled in podpira še neko drugo mirovno delo, in sicer pakt Društva narodov. Veselimo se, ker lahko trdimo, da so ta naša prizadevanja sprejele skoro vse države na svetu s simpatijami in z odobravanjem in da je le malo izjem med pravimi prijatelji miru. Nadejam se, da bo ta pakt omogočil še tesnejše in blagodejnejše sodelovanje med Sovjetsko unijo in francosko republiko, kar bo omogočilo vsem narodom miren in trajen razvoj v okviru zanesljivega miru.

V svojem odgovoru Litvinovu je francoski zunanji minister Laval rekel med drugim, da je francoska vlada, pošiljajoč ga v Moskvo, želela podčrtati ogromno politično veljavo francosko-sovjetskega pakta. Smernice sovjetske zunanje politike, ki jih je začrtal Litvinov, so nov dokaz miroljubne želje in volje za okrepitev miru in zavarovanje varnosti. Cilji obeh držav sicer niso popolnoma enaki, vendar pa jih prebija skupna in enaka ljubezen do miru. Pogajanja za ta pakt so se vršila v popolni ravnopravnosti. V tem duhu sta ga obe državi tudi sklenili. Mislim, da govorim v duhu naših skupnih, s tem paktom sprejetih obvez, če naglašam, da bi se veselili, če bi tudi druge države sodelovale pri našem ustvarjanju delu za mir, ki je toli potreben sedanjemu svetu. Dolga in težka je pot do pravega zblizanja med narodi. Pot, na katerega se je napolnila Francija, je vodil čez Zenevo, Rim, London in Streso v Moskvo. Francija misli, da bo po tej poti prišla do cilja, ki si ga je postavila v soglasju z vsemi pravi-

mi prijatelji miru. Dolžnost vsake države je, da prispeva svoj delež k mednarodni solidarnosti. Pozabiti ne smemo, da je svetovni mir sedaj enoten in nedeljiv pojem in da moramo zaradi tega neprestano pozivati vse države in vlade brez razlike, naj se našemu pozivu odzovejo.

Nihče ni izključen

Moskva, 14. maja. d. Ruski listi so ob Lavalovem prihodu v Moskvo objavili daljše pozdravne članke. V javnosti pripisujejo poseben pomen uvodniku »Izvestija«, ki izjavljajo v njem, da temelji politično zblizanje s Francijo na dejstvu, da ni Sovjetska unija nikdar stremela po vojni. 7. boju za mir proti vsakršnemu napadalcu je bila Sovjetska unija pripravljena od prvega dne svojega obstoja skleniti s katerokoli državo pogodbo o obrambi proti vojni nevarnosti. Edina nepremosljiva ovira za zaključitev diplomatskih dogovorov bi bilo sodelovanje v politiki, ki bi imela za cilj razdelitev in zaslužje drugih narodov. Politika francoske republike temelji na istih načelnih pogojih kakor politika Sovjetske unije, obe sta zainteresirani pri ohranitvi obstoječih mednarodnih pogodb. Sovjetska unija in Francija predlagata vsem prisaditvi državam, ne da bi koga izključevali in ga že v naprej proglašali za sovražnika, zaključitev skupnih pogodb o obrambi miru in o medsebojni pomoči v primeru vojne. Ta namen je dobrodošla vsaka oblika varnosti. Pogodba o medsebojni pomoči je naperjena samo proti onim, ki bi hoteli kršiti mir. V Evropi ni državnika, ki ne bi priznaval, da je mir ogrožen. Francija in Sovjetska unija stojita s puško ob nogi, toda s istega roka spravro ter ključeta vsem, naj se pridružijo, da bi se znova moglo pričeti delo za omejitve oborožitve.

Pariški komentarji

Pariz, 14. maja. AA. Današnji listi podčrtujejo s posebnim zadovoljstvom izredno topli sprejem, ki ga je bil deležen Laval v Moskvi.

»Petit Parisien« piše, da še noben tuj državnik, ki je uradno obiskal Sovjetsko Rusijo, ni bil tako prisrčno sprejet, kakor Laval. Spontane manifestacije moskovskega prebivalstva so pokazale, da se francosko-sovjetski sporazum opira na resnično moralno pričetki vladati po novih formah, je stari maršal odšel za večno s pozornice. Prepustil je dediščino svojim političnim prijateljem in sobojnikom, nanje je padla silna odgovornost, kako na zgrajeni novi ustavi realizirati notranje politično zamisel Josefa Pilsudskega.

Maršalovo delo je dogotovljeno, ali še ne preizkušeno, še ne vkoreninjeno in utrjeno. Naravno je, da bodo njegovi nasprotniki sedaj, ko ni več močnega diktatorja, poskusili vse, da zopet uveljavijo svoje poglede in ideje. Zato ni brez podlage bojazen, da morda nastopi v konsolidaciji Poljske zastoj, povzročen po novih notranjih trzavicah in bojih. V tem pogledu je Pilsudskega smrt za poljski narod še težja in manj nenadomestljiva izguba kakor s stališča mednarodne pozicije Poljske.

razpoloženje moskovskega prebivalstva. To razpoloženje bo še bolj podkrepilo vrednost pravkar sklenjenega sporazuma. »Petit Journal« naglašja, da Lavalov obisk ni gola formalnost in vpludnost, marveč da se v Moskvi vrše pogajanja stvarne politične vrednosti, ki jih pospešujejo še odlični psihološki momenti. Sedanja pogajanja pridobivajo na veljavi tudi zaradi političnih posledic, ki jih bo imela smrt

Italija proti posredovanju v sporu z Abesinijo

Razburjenje italijanskega tiska zaradi nameravane intervencije angleške in francoske vlade v Rimu

Rim, 14. maja. k. Po poročilih iz Addis Abebe, so abesinske oblasti izpustile iz zaporov vse abesinske vojsake, ki so jih morale na zahtevo Italije aretirati zaradi napada na italijansko konzularno taborišče pri Gondarju. Preiskovalne oblasti so se namreč prepričale, da so bile italijanske pritožbe neutemeljene in da aretiranim Abesincem ni mogoče dokazati nobene krivde.

Glede na to so sedaj italijanski listi zaglasi silen krik, češ, da je Abesinija ponovno prekršila mednarodne pogodbe, po katerih bi morala postaviti obožene Abesince pred posebno italijansko - abesinsko sodišče. Zlasti se razvnela »Giornale d'Italia«, ki pravi, da ta akt vlade barbarškega ljudstva ponovno dokazuje pred vsem svetom, kakšno stališče je zavela Abesinija napram Italiji in kako njeno sovražnost proti najbolj civiliziranemu tujcu čim dalje bolj narasča.

Abesinska vlada je medtem poslala v Zenevo novo protestno novo, v kateri zahteva, naj svet Društva narodov presodi odredbe italijanske vlade za mobilizacijo nekaterih mlajših letnikov, ki jih pošilja v vzhodno Afriko. V svoji noti poudarja, da dokazujejo tudi govori državnega podtajnika Lessone ter nekaterih poslancev in senatorjev v rimskem parlamentu, da goji Italija sovražne namene proti Abesiniji in da je mobilizacija njene vojske na abesinskih mejah ofenzivnega značaja. Ob zaključku demantira vesti, da je bila v Abesiniji proglašena splošna mobilizacija vojske.

Se preden je prispela ta nota v Zenevo, so se pojavile glade na bližnje zasedanje sveta Društva narodov, ki se bo vsekakor moral baviti z italijansko - abesinskim sporom, v angleški in francoski politični javnosti gotove skrbi. Italijanska vlada se namerava odločno upreti vmešavanju zapadnih evropskih velel in njene zadeve, o čemer pričajo tudi ostre besede, ki jih je objavilo na račun Londona in Pariza poluradno glasilo zunanje ministrstva »Giornale d'Italia«. List pravi, da so vsi alarmi na zapadu Evrope brez koristi in da bi mogli le še bolj poglobiti spor med Italijo in Abesinijo. V Londonu sicer žele, da bi se spor mirno poravnal, vendar odklanja Italija vsako morebiti nameravano posredovanje, ker ne more nikdar privoliti, da bi se kakorkoli skušali oškodovati njeni interesi, ki jih Abesinci resno ogražajo. Na drugi strani bi tudi ne bilo mogoče smatrati morebitne angleške intervencije za objektivno pacifično dejanje, ker je znano, da Angleži sami dobavljajo

maršala Pilsudskega v vzhodni Evropi. Ta smrt bo zaradi tega velikega pomena tudi za nadaljnje francosko-sovjetske odnose. Lahko rečemo dalje, da se je prvi dan moskovskega sestanka končal s popolnim medsebojnim razumevanjem in da je že ta dan pokazal Lavalu, kako ljubijo v sovjetski Rusiji Francijo.

»Echo de Paris« piše v zvezi z moskovskim obiskom o bodoči politični orientaciji Poljske in se vprašuje, ali bo Poljska poizkusila voditi nekakšno nevtrarno politiko med Francijo in Nemčijo. Mnenja je, da bo od bodoče politične smeri Poljske v mnogočem odvisen značaj in obseg francosko-sovjetskega sodelovanja.

»Matin« ne veruje, da bo že zdaj prišlo do preobrata poljske zunanje politike. Navzlic temu je treba imeti napram Poljski mnogo obzirov. »Jour« smatra, da bi pristanek Poljske na splošni nenapadalni pakt brez določbe o vzajemni pomoči za doščal za ugodno rešitev tega vprašanja.

Italija proti posredovanju v sporu z Abesinijo

Razburjenje italijanskega tiska zaradi nameravane intervencije angleške in francoske vlade v Rimu

Abesincem orožje. Italija se sedaj ne more več zadovoljiti z morebitno delno ureditvijo ene ali druge epizode v sporu z Abesinijo. Njej pripada vsekakor pravica, da zahteva splošno in definitivno ureditev vseh prestopkov in oškodovanj njenih interesov napram Abesiniji. Italija zahteva v blistvu za svoje afriške kolonije enaka varnostna jamstva, kakor si jih prisvajajo posamezne države v Evropi.

Imenovanje italijanskih članov razsodišča

Rim, 14. maja. b. Za razčiščenje incidenta pri Ualualu je sedaj italijanska vlada imenovala za svoja dva člana v mešanem razsodišču, ki bo moral v smislu prijateljske pogodbe iz l. 1928. obravnavati ta spor, poslanika Marascotia in državnega svetnika Montagna. Obenem je poslala abesinski vladni noto z vprašanjem, ali je tudi ona že določila svoje predstavnike.

Skrajna napetost

Addis Abeba, 14. maja. Č. Abesinski službeni krogi živahno komentirajo nameravane italijanske vlade, da poje letnikov 1911, 1913 in 1914 mobilizira še ves letnik 1912. Istočasno so z zadovoljstvom sprejeli demanti abesinskega zunanje ministrstva, po katerem Abesinija nikakor ni zahtevala kakršnekoli vojaške pomoči v Ankari.

Zastopniku agencije Associated Press je abesinski vojni minister izjavil, da je malone že neizogibna vojna med Italijo in Abesinijo, ker Italijani zbirajo v Britreji in Somaliji vedno več vojščakov in delavstva, ki ga zaposlujejo pri vojaških gradbenih delih.

Besedo ima svet DN

London, 14. maja. Č. V spodnji abornici je pravosodni minister Eden izjavil o italijansko - abesinskem sporu, da se bo z njim bavil svet Društva narodov, ki se bo sestel 20. maja. Angleška vlada bo v vsakem primeru motrila razvoj teh dogodkov z veliko pozornostjo.

»Times« poroča iz Rima z nemalim začudenjem, da se amatra Italija poklicano izvršiti proti Abesiniji neko »civilizacijsko misijco« in da so italijanski odgovorni politiki zaradi tega prepričani, da jim morata Anglija in Francija pri tem pomagati. »Daily Express« pravi, da se je Italija odločila celo izstopiti iz Društva narodov, če se bo svet DN na svojem prihodnjem zasedanju preko mere vmešaval v njen spor z Abesinijo.

Mussolini grozi Evropi

Senzacionalne izjave fašističnega diktatorja v italijanskem senatu — Italija je pripravljena na vse in se ne plaši niti nove vojne vihre

Rim, 14. maja. w. Senat je danes razpravljal o proračunu zunanje ministrstva. Pri tej priliki je povzel besedo tudi predecent vlade in zunanji minister Mussolini, čegar govor tolmačijo kot odgovor na francosko-angleško intervencijo v zadevi abesinskega spora. V svojem govoru, ki ga je zbornica sprejela svedu z viharim pritrditvjem, je podal Mussolini zelo razborite izjave, ki bodo brez dvoma natele na velik odmev v vse evropski javnosti.

Mussolini je v svojem govoru tako prešel v konflikt z Abesinijo ter izjavil: Iz uradne statistike je razvidno, da je Italija poslala v vzhodno Afriko več delavcev nego vojakov; če bo potreba, pa bo tam naenkrat več vojakov nego delavcev. Nihče nima pravice vmešavati se v italijanske ukrepe. Italija se predobro zaveda, kaj dela in iz lastne izkušnje dobro pozna tudi posledice neprestanega oboroževanja Abesinije. Italija pozna sovražnost abesinskih plemen do Italije, a kljub vsemu temu, kljub splošni mobilizaciji, ki jo je odredil abesinski cesar in ne glede na agresivni duh, ki prihaja iz Abesinije je stavila mirovne predloge in izrazila svojo pripravljenost za mirno poravnavo in spravo. Oni, ki svare pred posledicami eventualnega razračunavanja z Abesinijo, ki bi mogle nastati v Evropi, pa naj vedo, da se Italija s takimi ugovori ne da oplašiti. Italija je pripravljena na vse! Letniki 1911, 1913 in 1914 so že pod zastavami, letnik 1912 pa je pripravljen, da lahko vsak hip zagradi za orožje. Italijanske to-

varne s polno paro izdekujejo vojni material. Italijanska vojska je najmoderneje opremljena in se ničesar ne boji, pa četudi bi prišlo v Evropi do novega vojnega požara. Italijanska vojska šteje trenutno 900.000 najskrbnejše oboroženih mož, ki so vsak čas pripravljeni na vse.

Film o marsejskem atentatu zgorel

Marseille, 14. maja. g. Na zahtevo marsejskih atentatorjev so včeraj pri preiskovalnem sodniku zavrteli film, ki so ga izdelali ob prihodu pokojnega kralja Aleksandra v Marseille. Film je gledal tudi zastopnik kraljice - vdove Paul Boncour. Slike naj bi pokazale nekatere podrobnosti, predvsem okoliščine, ali sta bila oboženi Kralj in atentator Kelemen skupaj na cesti Cannebiere. Ko so prišle na vrsto slike tik pred atentatom, se je filmski trak iz neznanih razlogov vnel in kljub takojšnjemu gašenju zgorel. Za nadaljnjo preiskavo bodo morali dobiti iz inozemstva drug filmski trak o teh dogodkih.

Sklicanje nemskega državnega zbora

Berlin, 14. maja. b. Nemški državni zbor je bil sklican za torek 21. maja v Berlinu. Državni zbor bi se bil moral po prejšnjih načrtih sestati že prihodnji teden, sklicanje pa je bilo glede na pogreb maršala Pilsudskega odloženo do torka.

Vodja poljskega naroda na mrtvaškem odru

Pogreb maršala Pilsudskega bo v ponedeljek v Krakovu — Od pokojnega voditelja se poslavljajo ogromne množice ljudstva

Varšava, 14. maja. d. Zalovanje zaradi smrti maršala Pilsudskega je po vsej poljski republiki splošno. V Vilni, Krakovu, Varšavi in drugod so mnogi ljudje, ko so svedeli za smrt maršala Pilsudskega, glasno ihteli. Povsod po državi vihralo ne samo iz javnih poslopj, ampak tudi iz vseh drugih hiš črne zastave. V izloženih oknih trgovin so razpostavljene velike slike pokojnega maršala, ovite s črno kopreno.

Snoči je pozno v noč prihajalo varšavsko prebivalstvo v grad Belvedere in se visovalo v knjigo. Samo večer je spopolnil štiri debele knjige z več tisoč imeni. Ko so pozno ponoči zaprli vrata gradu, je množica še dolgo ostala v globoki žalosti pred dvorcem.

V vsej državi se je začelo zbiranje pripelkov za postavitev spomenika maršalu Pilsudskemu.

Po začasnih dispozicijah bo truplo maršala Pilsudskega razstavljeno v katedrali od četrta do sobote. Slovenska zadušnica bo v soboto, pogreb pa v ponedeljek v Krakovu. Danes so truplo Pilsudskega položili na oter v veliki dvorani Belvederske palače, ki je izpremenjena v kapelo. Pokojnik je v maršalski uniformi in je vse naokoli obdan od vencev in vojaških insignij. Danes so ves dan prihajali k mrtvaškemu odru zastopniki raznih vojaških edinic s svojimi poveljniki, da so se zadnjič poklonili svojemu vrhovnemu poveljniku. Prav tako se je prišlo pokloniti več vojaških atašeev in zastopnikov tujih vlad.

Opoldne je duhovnik Gavlina odslušal molitve za pokojne v navzočnosti rodbine pokojnega maršala.

Katafalk, na katerem je postavljena krsta s truplom Pilsudskega, je pokrit z rdečkasto zastavo, na kateri se nahajajo beli orel. Na manjšem katafalku počiva srce pokojnega maršala. Zraven njega so položili maršalovo sabljo in legionarske čepice iz svetovne vojne. V prekritih maršalovih rokavih je znamenita podoba čudodelne Device Ostrabramske pri Vilnu, ki jo je pokojnik posebno častil. Nad katafalkom se vijejo tri zgodovinske poljske zastave, v črno zavite, in sicer ena iz dobe vstaje l. 1831., druga iz druge vstaje leta 1863., tretja pa je zastava poljskih legionarjev iz leta 1914.

Po maršalovi poslednji želji ni nikakih vencev, položili so predenj le šopek belih vrtnic, ki so jih prinesle maršalove hčere. V ozadju so stoli za vdovo pokojnega maršala in za njegove najbližje sorodnike. Okoli katafalka stoje na častni straži častniki, podčastniki in prostaki z izdrtimi sabljami.

Poslednji dnevi Pilsudskega

Varšava, 14. maja. AA. Iz okolice pokojnega maršala Pilsudskega se doznava, da je že l. 1930., ko je čutil, da se mu slabša zdravje, posvetil vso svojo skrb temu, da zbere okoli sebe ljudi, ki bi po njegovi smrti nadaljevali njegovo delo. Vsa njegova pozornost je veljala do poslednjih trenutkov življenja problemu zunanje politike. Se 10. maja je posilil zunanjo ministra Becka, naj mu izpove poročila o razgovorih z Lavalom, na dan smrti pa se je do poslednjega trenutka razgovarjal z generalom Ridz-Smiglim.

Soprog Pilsudskega resno obolela

Pariz, 14. maja. AA. »Paris Soir« piše, da je smrt maršala Pilsudskega silno pretresla pokojnikovo soprogo, ki je dobila srčne napade. Njeno stanje je zaradi tega resno.

Sožalje Nj. Vis. kneza Pavla

Beograd, 14. maja. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je poslal predsedniku poljske republike Moscickemu brzojavko, v kateri mu izraža sožalje zaradi smrti maršala Pilsudskega.

Zastopstvo našega senata in skupščine pri pogrebu

Beograd, 14. maja. AA. Pogreba pokojnega maršala Pilsudskega se bodo udeležili v imenu senata podpredsednik dr. Mirosław Ploj in senatorji Milan Popović, dr. J. Nemec in dr. Momčilo Ivković. V imenu Narodne skupščine bodo pogrebu prisostvovali gg. Ignjat Stefanović, Miloje Sokić, Ante Kovač in Mita Dimitrijević.

Tuja odposlanstva

Pariz, 14. maja. AA. Francijo bosta pri pogrebu maršala Pilsudskega zastopala zunanji minister Laval in maršal Petain.

Rim, 14. maja. AA. Pri pogrebu maršala Pilsudskega bo Italijo zastopal njen veleposlanik Baschianini, italijansko vojsko pa posebno vojaško odposlanstvo, ki ga bo vodil general Graciani.

Gdansk, 14. maja. AA. Predsednik senata Greiser je obvestil poljskega generalnega komisarja v Gdanku, da bodo na dan pogreba maršala Pilsudskega na vseh državnih poslopjih v Gdanku razobesili zastave na pol droga.

Papežev blagoslov Poljski

Varšava, 14. maja. w. Med mnogimi neprestano prihajajočimi brzojavkami je predsednik republike prejel tudi brzojavko papeža, ki izraža globoko sožalje zaradi smrti velikega maršala in podeljuje obenem Poljski svoj blagoslov.

Zalovanje Nemcev na Poljskem

Berlin, 14. maja. AA. Po vesteh iz zapadnih obmejnih krajev Poljske sodeluje tudi nemška manjšina na Poljskem v iskrenem žalovanju za umrlim maršalom Pilsudskim. »Deutsche Rundschau in Polen« piše med drugim:

Maršalova smrt je globoko in iskreno razžalostila Nemce na Poljskem. Dobro vemo, kako je pokojni Pilsudski poznal in cenil naš narod. Z veseljem smo pozdravili njegov sklep, da bo ponudil prijateljsko roko voditelju nemškega naroda Hitlerju. Prosim, Boga, naj bi tudi v bodoče spo-

štovali ta pomembni sklep največjega Poljaka novejših dob, ker smo prepričani, da bo to vplivalo blagodejno na mir in blagostanje teh dveh velikih narodov. V tem trenutku hude žalosti prisegamo, da bomo ostali zvesti in pošteni državljanji poljske republike, da bomo strogo izvrševali njene zakone, prepričani, da bo tudi ona spoštovala naše pravice.

Pravi vodja naroda

Pariz, 14. maja. AA. »Temps« piše o smrti maršala Pilsudskega med drugim: Smrtjo maršala Pilsudskega je izgnila ena najznačilnejših oseb obnovljene Poljske in ena najmočnejših oseb nove Evrope. Takih mož ni mogoče meriti s splošnim merilom. Maršal Pilsudski je bil voditelj v pravem smislu besede, najprej voditelj upornikov, nato med svetovno vojno za svobodo, poveljnik vojske in končno voditelj narodnega gibanja za obnovo neodvisne Poljske.

Angleška ugibanja o bodoči poljski politiki

London, 14. maja. č. Tukajšnjih političnih krogov se je polotila precejšnja skrb zaradi razvoja političnih razmer v Poljski, ki bi ga mogla izzvati smrt maršala Pilsudskega. Nič ne dvomi, da mu zlepa ne bodo našli naslednika. S posebnim udarom govorijo o pokojnikovih diplomatskih sposobnostih, s katerimi je znal obdržati v naravnost čudovitem ravnesju prijateljstvo z dvema tako velikima nasprotnikoma, kakor sta Nemčija in Francija.

»Daily Telegraph« piše med drugim, da je pokojni maršal slutil, da se mu bliža kraj in da je zaradi tega napel vse svoje sile, da bi obvaroval normalni potek bodočega političnega življenja na Poljskem. Zaradi te državniške dalekovidnosti njegova smrt ni povzročila nobenih političnih pretresov.

»Daily Telegraph« smatra, da je bilo nezaupanje proti Rusiji ena najznačilnejših črt maršala Pilsudskega. Može, ki bo do za njim prevzeli težko odgovornost za bodočnost Poljske, jo bodo nadaljevali po vsej priliki v njegovem duhu. Verjetno pa je, da bodo obravnavali vzhodno-evropska vprašanja z manjšimi predsodki, kakor je to delal maršal Pilsudski, in da bodo zaradi tega glasovali za sporazum.

»Morningpost« je mnenja, da bo utegnula smrt maršala Pilsudskega povzročiti bistveno izpremembo mednarodnega položaja. Maršalovi nasledniki bodo morda istega mnenja, kakor je bil Pilsudski, vendar pa se pri svojih sklepih ne bodo razvali po njegovi izraziti mrznosti do Rusije. Razen tega se bo v bodoče močnejše uveljavil vpliv opozicije na poljsko zunanjo politiko.

Zgodovinsko sedlo

Dar Banjaluke Nj. Vel. kralju

Beograd, 14. maja. p. O priliki poklonitve na grobu pokojnega kralja Ujedinitelja je deputacija Kola srbskih sester iz Banjaluke izročila Nj. Vel. kralju Petru II. v dar zgodovinsko sedlo, ki ga je pred 400 leti poklonil turški sultan kratkemu gosposdarju Bosanske krajine Riza paši. Sedlo je izdelano iz najfinjšega usnja in okovano s srebrnom. Je prava redkost velike umetniške in zgodovinske vrednosti.

Nova komasacija beogradske občine

Beograd, 14. maja. p. Svoječasno so bile v okviru zakona o komasaciji občin priključene skoro vse bližnje in oddaljenejsje okoljske občine k mestni občini beogradske. To je na eni strani povzročilo veliko obremenitev beogradske občinskega proračuna, na drugi strani pa se je iz docela upravnih in praktičnih razlogov izkazalo za nevezdržno. Zato je bila izvedena nova razdelitev občin in z jutrišnjim dnevom se 15 bivših samostojnih občin zopet izloči iz okoliša beogradske mestne občine ter postanejo zopet samostojne upravne občine. Ban dunavske banovine je imenoval začasne občinske uprave, v drugi polovici julija pa bodo v teh občinah občinske volitve.

Proces v Sarajevu

Sarajevo, 14. maja. r. Včeraj se je pred tukajšnjim okrožnim sodiščem začela razprava proti 36 osumljenim iz tako zvane bosanske agrarne afe. Obtoženi so med drugim direktor agrarne direkcije v Sarajevu Vladimir Stojčić, šef krajevnih kontrol Božidar Hadžić, Nikolaj, inspektor kr. etičkega ministrstva dr. Djoka Bogoević, agrarni revizor Fridrich Magerla, bivši narodni poslanec Husein Kadić, po več sreskih načelnikov, kmetijskih referentov in cestnih nadzornikov, par agrarnih uradnikov i. t. d.

Senatu trojice predeeduje s. o. a. dr. Miloš Bajčić, sodnika pa sta s. o. s. Ivan Filipović in dr. Ljubomir Opašić. Med 14 branilcev so najboljši sarajevski advokati. Čitanje obtožnice je trajalo dve uri, nakar je bil zaslišan prvi obtoženi Vladimir Stojčić, ki je zanikal vsako krivdo in zatrjeval, da je vedno postopal po določenih zakonih.

Stojčićevo zasliševanje se je nadaljevalo tudi na današnji razpravi. Vtrajal je na svojih izpovedih v preiskavi, da ni kriv. Računa se, da bo proces trajal kakih 14 dni. V javnosti je zanj veliko zanimanje, tako da je razpravna dvorana mnogo premajhna, da bi mogli v njo vsi, ki bi radi.

Novi člani glavne kontrole

Beograd, 14. maja. p. Na predlog ministrskega predsednika so imenovani za članke glavne kontrole gg. Djuka Spasojević, sodnik vrhovnega sodišča v Podgorici, Mihajlo Jovanović, načelnik finančnega ministrstva, Gavril Petrović, načelnik računskoga oddelka glavne kontrole, in Gaspár Galeore, notar v Cavtatu.

XXIII. zagrebški sejem

11.—20. V. 1935.

RIBIŠKA RAZSTAVA s vzornimi kuhinjami in ribiškimi konferenca-mi.

KOLEKTIVNA FRANCOŠKA RAZSTAVA XII. SALONA AVTOMOBILOV 16. V. Concours d'élégance.

Poletno in sportsko blago. — Poljedelstvo. — Razstava Rdečega križa. Obramba pred napadi iz zraka. — Na železnica od 6.—25. V. brezplačen povratek. Na jadranskih parobrodih višji razred za ceno nižje. Legitimacije je treba pred potovanjem nabaviti pri potniških uradih ali železniških postajah ali agencijah.

Volilni odmevi

»Ere Nouvelle«

Pariz, 14. maja. AA. »Ere Nouvelle« piše o jugoslovenskih volitvah med drugim: »Poslanske volitve v Jugoslaviji pomenijo važno stopnjo v delu nacionalnega pomirjenja, ki ga je začel že blagopojni kralj Aleksander dne 6. januarja 1929 in ki ga nadaljuje po marsejski tragediji z izrednim razumevanjem Nj. Vis. kneza namestnik Pavle. Te volitve so obenem kronale plodovite napore v notranjosti in v inozemstvu s strani predsednika ministrskega sveta G. Jevtića, ki je po volji velike narodne večine zdaj postal šef nove skupščinske večine. Volitve so se vršile v najlepšem redu. Število glasov, ki jih je prejela opozicija, kaže, da je mogla vsaka politična skupina postaviti svoje kandidata. Velika jugoslovenska domovina je zdaj poklicana, da uredi še druga, mnogo važnejša socialna, gospodarska in kulturna vprašanja. Jevtić si je pridobil zaupanje širokih slojev, ker je hrabro dvignil zastavo jugoslovenskega edinstva in bratstva in pojasnil prebivalstvu svoj načrt gospodarske in socialne obnove.«

Članek v ženevskem listu

Zenera, 13. maja. AA. V »Tribune de Genève« pravi G. Bouché med drugim: Čuteč, da je smrtno zadel, in vedoč, da so s tem, ko se njega zadeli, merili na njegovo državo, se je kralj Aleksander obrnil k svojemu zunanjemu ministru, ki je bil njegov zaupnik in sodelavec celo vrsto let, in mu rekel edine besede: »Čuvajte Jugoslavijo!« Ko se je razburjenje, nastalo zaradi gnusnega atentata, v državi malo pogoje, je g. Bogoljub Jevtić, ki ga je regentstvo postavilo na čelo vlade, spoznal samo en cilj: izvedbo te vzvišene misli velikega kralja. Volitve so mu omogočile, da to tudi izvede. Številke dokazujejo, da so volile glasovali popolnoma svobodno. Vlada je dobila 62 odstotkov, združena opozicija pa 35 odstotkov. V herojski borbi, ki jo vodi, da uresniči plemenito misel kralja Aleksandra, izjavljajo miroljubni realizem, čegar glavne obrise določa v zvezi z zavestjo in Malo antanto ter Balkansko zvezo, more g. Jevtić s svojimi tovariši računati na kompaktno parlamentarno večino.

»Pohod«

»Pohode« razpravlja v članku »Kaj se da?« o političnem položaju v Sloveniji, nastalem po volitvah. Med drugim pravi: »Slovenec smo danes filozofirali in se pripravili za svetovne napore, reševali ogromne evropske probleme. Hoteli smo biti sol Jugoslavije po svojem velikem umu in po svojih velikih besedah, postali smo pa drobišč, s katerim vsaj do 6. januarja razpolagale srbijske partije po milih volji, ne v interesu Slovencev, marveč v interesu partij in partizanstva. Ali smo danes že prenehali biti ta drobišč? Ne; še vedno smo isto, še vedno se pripravamo med seboj in se ločimo. Po čem? Po veri? Ne, saj smo vsi katoliki, saj nihče od nas ni proti veri. V Jugoslaviji kot mladi državi do verskih bojev in razprtij sploh priti ne sme, kajti sicer se homo znašči slej ali prej v suženjstvo. Po ljubezni do lepe slovenske materiščine? Tudi ne! Saj smo vendar vsi zavedni in ponosni Slovenci. ...Temu stanju mora biti konec. Med seboj povezani, trezni in složni Slovenci niso le nujna potreba naši oči domovini, Sloveniji, marveč tudi vsej državi in vsej državni politiki.«

Tolazba marksistov

Po pisanju »Volksstimme«, nemškega glasila naših socialistov, so tudi ti zadovoljni s svojo akcijo pri zadnjih volitvah, čeprav se jim ni posrečilo pravilno sestaviti kandidatne liste. »Volksstimme« piše med drugim: »Mi smo imeli najbolje uspele volilne shode. Kljub pomanjkanju materialnih sredstev je zajela naša volilna akcija ogromne ljudske mase. Kdor je vse to videl, ta je bil prepričan, da bomo dobili kljub vsem težavam za socialistično listo nekaj sto tisoč glasov. Pred tem uspehom so se tudi splašali naši prijatelji. Značilno je tudi, da je socialistična ideja prodrla na deželo, kar daje upravičeno upanje, da ima socialistični pokret v Jugoslaviji še veliko bodočnost. To tem bolj, ker je zadnje čase komunistična akcija v Jugoslaviji izgubila mnogo na ofenzivnem duhu, kar odgovarja tudi politiki sovjetske Moskve, ki sklepa zveze in sporazume s čisto meščanskimi vladami.«

Zahvala g. poslanca Brenčiča

V »Glasu Narodac« titamo naslednjo zahvalo novega poslanca za ptujski srez g. Mihe Brenčiča: »Svojim volilcem! Najpristneje se zahvaljujem vsem, ki so pripomeli na katerikoli način do tako sijajne zmage vladne liste in njenih sreskih kandidatov, posebno pa gospodom volilnim komisarjem in svojim predstavnikom na dan volitev 5. maja. Obenem se zahvaljujem vsem izraženim čestitkam, ki sem jih vsled sijajne zmage dobil od mojih prijateljev in znancev iz vseh stanov naše države, ker mi pri danih prilikah ni mogoče vsakemu posebej se zahvaliti.«

Iz prosvetne službe

Beograd, 14. maja. AA. Imenovan je za profesorja 8. skupine na realni gimnaziji v Kočevju g. Ivan Kumer.

Beograd, 14. maja. V za sreskega šolskega nadzornika za Maribor mesto je postavljen šolski upravitelj g. Aleksander Alt.

Letalska konvencija med Francijo in Italijo

Uspela misija francoskega letalskega ministra v Rimu Podpis konvencije o civilnem letalskem prometu

Rim, 14. maja. k. Francoski letalski minister general Denain, ki se je več dni mučil v Italiji, se je snoči sestel s Mussolinijem. Podpisala sta nov sporazum o letalskem potništem in tovrstnem prometu med Italijo in Francijo, ki bo nadomestil pogodbo iz l. 1929. Po novem sporazumu se bo letalski promet med obema državama znatno povečal, ker bo uvedeni nekaj novih zvez med posameznimi letalskimi središči obeh držav, zlasti med Rimom in Parizom.

General Denain je imel tudi več razgovorov z italijanskimi državnimi podtajniki kom za letalstvo generalom Vallejem o raznih tehničnih vprašanjih, ki jih je tičejo načrta mednarodne letalske konvencije, zasnovane na konferenci zapadnih evropskih velesil v Štrefi. Posebej sta se pogajala o vzajemnem sodelovanju italijanskega in francoskega vojaškega letalstva v primeru resne vojne nevarnosti. Komunikacije agencije Stefani pravi, da se po-

gajanja zaključila v atmosferi odkritega prijateljstva med obema narodoma.

General Denain je davi s letalom odpotoval v Turin, kjer si bo ogledal industrijske naprave podjetij Fiat in Aeronautes d' Italia, nakar se bo naforže vrnil v Pariz.

Na letališču so se poslovili od njega državni podtajnik Valle, francoski poslanik in večje število uglednih osebosti.

Pariz, 14. maja. AA. Francoski strokovni krogi mislijo, da bo mogoče otvoriti letalske zveze med Parizom in Rimom že s 1. junijem. Polet bo trajal približno pet ur.

Današnji »Matin« naglašja, da sta se Francija in Italija za sedaj sporazumeli glede sodelovanja v Evropi. Kar se tiče sporazuma o vojaškem letalstvu, so bili sedanji rimski razgovori generala Denaina le pripravljalnega značaja in se bodo nadaljevali v Parizu.

Jugoslovensko-madžarski spor

Zenera, 14. maja. w. Tajništvo Društva narodov objavlja dodatni dnevni red za redno zasedanje sveta, ki se bo pričelo 20. maja. Med vprašanji, ki so bila na novo postavljena na dnevni red, je tudi jugoslovensko-madžarski spor, za katerega je določen kot poročevalec lord Eden. Poleg tega je bilo postavljenih na dnevni red tudi več zadev, ki se tičejo svobodnega mesta Gdan-skega.

Monarhistični pokret v Grčiji

Bukarešta, 14. maja. g. V političnih krogih je vzbudilo veliko pozornost dejstvo, da je grški zunanji minister Maksimos dvakrat obiskal bivšo grško kraljico na njenem bukareškem stanovanju. Ta obisk spravlja v zvezo z vedno večjimi monarhističnimi tendencami grške vlade. Vlada je baje sklenila prepustiti odločitev o bodoči obliki države ljudskemu glasovanju. Senatu, ki ni bil razpuščen, bo predložen zakonski načrt o razpisu tozadevnega plebiscita. Ako se bo senat izrekel za to bo vlada razpisala plebiscit za jesen.

Za povzdigo našega ribištva

Zagreb, 14. maja. n. V Zagrebu se je pričela danes velika konferenca, ki proučja položaj našega ribiškega stanu. Konferenci predseduje bivši minister dr. Frangeti. Otvoritvi so prisostvovali ban dr. Kostrenčić, predsednik občine Erber, general Jurisčić, zastopniki ministrstev za kmetijstvo in trgovino ter raznih gospodarskih ustanov. V svojem govoru je predsednik naglasil, da se je položaj ribičev tako na Jadranu, kakor na deželi v poslednjih dveh letih zelo poslabšal. Ribiči dandanes ne zaslužijo nad 200 Din na mesec. Sedila so poročila o osnovah racionalnega in svobodnega ribištva, o bioloških problemih ribarstva na Jadranu in o tehniki naših pomorskih ribičev, ki so jih podali ribičji strokovnjaki iz Splita. Konferenca se bo jutri nadaljevala.

Nemški izletniki v Dubrovniku

Dubrovnik, 14. maja. AA. Na krožnem potovanju ob obrežjih Sredozemskega in Jadranskega morja je priplul v naše vode velik potniški parnik »General v. Steubene«, last nemškega Lloydja. Vsidral se je pred otokom Lokrumom. Na parniku je 350 nemških izletnikov.

Zima v okolici Sarajeva

Sarajevo, 14. maja. n. Snoči je v Sarajevu in okolici temperatura naglo padla. Zaradi tega se je mesto davi prebudilo sredi belega vena. Po vseh okoliških hribih je zapadel sneg. Nedvomno bo prizadel sadnemu drevju in drugim nasadom mnogo škode.

Zaključek kongresa nacionalnih akademikov

Ljubljana, 14. maja. Ustanovna skupščina Saveza jugoslovenskih nacionalnih akademskih organizacij, ki je bila v soboto zaradi nesoglasij pri razpravljanju o osnutku pravil prekinjena, se je nadaljevala danes jutraj na Taboru. Prisotni so bili vsi pooblašeni delegati. Opaziti je bilo nekoliko napeto razpoloženje, izvirajoče iz sobotnih debat, o čemer je nedeljsko »Jutro« že poročalo, vendar se opozicionalna skupina beogradskega delegatov ni mogla uveljaviti.

Pri volitvah prvega odbora so bili glasovi delegatov razdeljeni naslednje: Ljubljana, Zagreb in Beograd po 30. Skopje in Subotica po 15. Predlagane so bile tri liste, a na predlog glavnega tajnika Marušića se je glasovalo posamično in javno. Za predsednika so bili predlagani Hlinička, Corić in Marinković, izvoljen pa je bil Marinković s 37 proti 26, odnosno 17 glasovom.

Izvolitev Nikolaja Marinkovića, pravni-ka iz Zagreba, je bila z navdušenjem sprejeta. V izvršni odbor Saveza so bili izvoljeni: podpredsednik Rajčević, Vojslav, tajnik Šutej Stanko, blagajnik Rapotec Stanko; v širši upravni odbor pa: Parlič Uroš, namestnik tajnika, blagajnikov namestnik Klučec Milan, odbornik Protić Pavle in njegov namestnik Stojanović Boško, vsi iz Zagreba. Predsednik nadzornega odbora je Ljubljancan Marušić Rikard, predsednika častnega razsodišča pa je dobilo Skopje v osebi Lečića Antona. Za posamezna univerzitetna mesta so bili izvoljeni posamezni krajevni odbori.

V dveh posebnih vlakih so se udeleženci kongresa včeraj odpeljali na Bled, da si ogledajo naše najznamenitejše letovišče, zvečer pa so se s tremi posebnimi vlakmi vrnili v svoje domače kraje. Prepričani smo, da so iz Slovenije, zlasti pa iz Ljubljane odnesli kar najboljše vtise.

Proces v Osijeku

Osijek, 14. maja. n. Tudi danes se je na procesu zaradi našičke afe še nadaljevalo zasliševanje glavnega obtoženca dr. Svetozarja Gršina. Sodniki so ga zaslišali zlasti glede njegovega premoženjskega stanja. Na popoldanski razpravi se je njegovo zasliševanje končalo, jutri pa se bo začelo zasliševanje obtoženega dr. Mlinarića.

Novi železniški vozni red

Beograd, 14. maja. AA. Jutri stopi v veljavo poletni vozni red, ki bo veljal do 14. maja prihodnjega leta. V novem letnem voznem redu ni posebnih izprememb, ki bi se nanašale na mednarodni promet, izvzemši nekatere novosti, kakor n. pr., da se pri simpionskem ekspressu uvede nov direktni vagon Monakov - Dunaj-Budimpešta-Cari-grad, s čimer je ustvarjena nova zveza, ki so si jo želeli posebno gospodarski krogi. V novem voznem redu se uvaja direktna zveza med Poljsko in našim Jadranom. Tako se bo z vlakom iz Lvova do Sušaka potovalo poldrugi dan. Ta nova zveza bo znatno okrepila naše tujsko-prometne zveze s Poljsko.

Vlak, ki vozi med Zagrebom in Curionom, je dobil direktni spalni vagon. Tudi to se je zgodilo na željo gospodarskih krogov in zaradi ugodnejšega potovanja iz Jugoslavije v Švico in narobe.

Tudi tovrstni promet je v marsičem pospešen. Izvršenih je več izprememb in bo tako ustrezno željam naših gospodarskih krogov.

Po novem letnem voznem redu bo zadosti ljudskih vlakov, ki bodo vozili kakor vsako leto med našimi večjimi mesti in kopališči ter zdravilišči itd.

Direktor rečne plovbe upokojen

Beograd, 14. maja. p. Upokojen je direktor rečne plovbe inž. Borislav Stefanović.

Iz prometne službe

Beograd, 14. maja. AA. Fremeščen je za načelnika gradbenega oddelka pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani Dimitrije Atanacković, načelnik gospodarskega oddelka pri generalnem ravnateljstvu državnih železnic.

Razrešen predsednik sarajevske zbornice

Sarajevo, 14. maja. d. Z odlokom ministra za trgovino in industrijo je bil razrešen dolžnost predsednika in člana Trgovske in industrijske zbornice v Sarajevu g. dr. Dušan Jeftanović.

Divjaško klanje po majski pobožnosti

Ptuj, 14. maja. Nekatera mladina je tako podivjala, da ji ni svet niti prostor, kjer opravljajo vaščani molitve. Nedavno večer so se zbrali vaščani iz Sester pri vaškem križu, da opravijo majsko pobožnost. Po molitvah so se ženske in starejši vaščani mimo razšli domov, ostala pa je pri križu večja skupina fantov, ki so zapeli nekaj pobožnih pesmic. Med fanti sta bila tudi brata Jožef in Vincenc Skamlič in njuni dve sestri. Kmalu so se poslopili od fantov tudi Skamličevi ter se napotili proti domu. Ni so pa še bili daleč, ko je eden izmed ostalih fantov poklical Jožeta Skamliča nazaj. Jože se je nič hudega sluteč vrnil v družbo. Kakor na povelje so takoj vsi fantje potegnili iz žepov nože, nasočili ubogega fanta, ga podrli in ga na tleh ležečega obdelovali s kolci in noži. Na pomoč mu je prihitel brat Vincenc in ko sta se vrnila tudi obe sestri, se je Jožetu posrečilo dvigniti in pobegeti divjakom. Vsi štirje Skamličevi so zbežali v bližnjo hišo posestnika Unuka Franca, kar je bila zanje rešitev, saj bi bil sicer gotovo eden izmed njih oblaž mrtve. Jože Skamlič je dobil globoko rano v leva pleča, ranjena ima tudi pljuča. Neki divjak je ranil tudi eno izmed sester. Prvo pomoč je ranjencema nudil zdravnik g. dr. Peče s Ptujске gore. Orožniki so ovdadili sodišču šest fantov.

Naši kraji in ljudje

Obisk francoske vojne mornarice

Kakor že znano, bodo te dni priplule v naše morje francoske vojne ladje, in sicer prva eskadra sredozemskega brodogradstva pod poveljstvom admirala Mougeta, komandanta prve eskadre. Po dosedanem pro-

gramu bodo francoske vojne ladje v Boki Kotorski od 16. do 22. t. m., v Splitu pa od 22. do 28. t. m. V Splitu bodo priplule tri križarke in 6 torpedovk. Admiral Mouget bo na križarki »Algerie«, ki ji zapoveduje kapitan bojne broda Bouxin. Križarki »Duplex« zapoveduje kapetan bojne broda Bourrague, križarki »Tourville« pa kapitan bojne broda Barberot. Poleg teh križark bo priplulo v naše vode tudi 6 torpedovk, ki jim poveljuje kontraadmiral Laborde. Dve od teh torpedovk sta že bili v Splitu kot spremljevalki posrednih ostankov blagopokojnega kralja Aleksandra I. Francoska eskadra je tedaj spremljala naš »Dubrovnik«. Na vsaki križarki je po 30 častnikov in 575 mornarjev, na vsaki torpedovki pa 10 častnikov in 210 mornarjev.

Ivanu Kambiču v spomin!

Ljubljana, 14. maja.

Danes je bil položen k večnemu počitku upokojeni šolski upravitelj g. Ivan Kambič, ki je v nedeljo podlegel dolgotrajni bolezni. Stara generacija šolnikov, požrtvovalnih in iniciativnih prosvetnih delavcev in narodnih buditeljev je izgubila vzornega predstavnika.

Ivan Kambič se je rodil 8. januarja 1863 v Prelogu pri Semiču ter zasel v svojem značaju vse vrline Belokranjcev. Nižjo gimnazijo je obiskoval v Novem mestu, učiteljske pa v Ljubljani ter je bil l. 1885. med prvimi maturanti novega učiteljskega na Resljevi cesti. Prva služba mu je bila v Razdrtem, po enem letu pa je bil premeščen v Ustje pri Ajdovščini, kjer je deloval 37 let. Pet let je ostal še po italijanski okupaciji, zvest gestu značajnega Slovenca; Vztrajal, ne zapusti svojih! Od lepe Vipavske doline se je moral naposled ločiti l. 1923, ko je dobil mesto šolskega upravitelja v Črešnjem v Beli Krajini blizu svojega rojstnega kraja. L. 1925. je bil upokojen in preselil se je v Ljubljano.

Povsod, kjer je služboval, so ga visoko cenili stari in mladi. Velik ugled je užival tudi med svojimi stanovskimi tovariši. Dobro je vzgajal mladino, odraslim pa je ostal dober svetovalec in prijatelj. Posebno je ljudstvo navduševal za sadjenje in vrtarstvo. Na tem področju je bil velik strokovnjak, zelo pa se je zanimal tudi za rokodelstvo in je bil tako tudi pionir pouka ročnih del. V svoji skromnosti je pri javnem udeleževanju stal v ozadju, bil pa je vsem vzornik narodne zavednosti in naprednosti. Tovariši in prijatelji ga bodo ohranili v častnem spominu.

Propaganda Jadranske straže ob izletu v Grčijo in Egipt

Split, 14. maja

Jugoslovensko diplomatsko predstavništvo v Kairu je sporočilo izvršnemu odboru Jadranske straže, da bodo oblastva v Egiptu sprejela izletnike s »Kraljico Marijo« na isti način, kakor je to doslej bil običaj pri manifestacijskih potovanjih JS. Naša kolonija v Port-Saidu, ki ima svojo ogranočeno Jadransko stražo, najstarejši v inozemstvu, takisto pripravlja izletnikom svečan sprejem. Glede na propagandni značaj tega izleta so odobreni od strani grških in egiptovskih oblastev znatni popusti, ponokod pa bodo izletniki imeli svobodno vstop in tako se bo enkrat v življenju omogočilo tudi manj premožnim izletnikom, da si ogledajo znamenitosti treh starodavnih kultur.

Izletniki si bodo poleg naših mest na Jadrani, poleg Splita, Dubrovnika, Kotora in Budve ogledali v Grčiji luko Katakolon, odkoder bo izlet v Olimpijo, v eno izmed najvažnejših središč stare Helade, kjer so se tisoč let vršile slavne olimpijade. Nadalje si bodo ogledali Pirej in Atene, sibelko evropske civilizacije. Spoznati Atene in krasne spomenike iz dobe, ko je cvetela stara Grčija, to je želja vsakega kulturnega človeka. Nadalje si bodo ogledali na Kreti srednjeveško mesto Kandijo in predzgodovinski Knosos, ki je bil ustanovljen od kralja Minosa v predmestni dobi in je bil središče kulture od 19. do 14. stoletja pred Kristom.

Krona potovanja pa je Egipt. Od Port-Saida se izletniki pomeljujejo z železnico ob Sueskem prekopu. Tri dni bodo bivali v Kairu, najvažnejšem mestu Orienta: peštri bazarji, bučna evropska četrt poleg konservativnega življenja domačinov. Tu so po muzejih največji zakladi na svetu. Izleti bodo prirerjeni v Gizeh, Sakkaru in Memfis. Iz Kaira gre pot v Aleksandrijo, odkoder bodo izletniki na povratku v Boko preživeli tri in pol dneva v oddihu, solnčenju, kopanju. Prijave za potovanje sprejema oblastni odbor JS v Ljubljani.

Regulacija Emonske ceste in Ilirske ulice

Ljubljana, 14. maja

V izvajanju regulacijskega načrta seljuba-ljanske občinske uprave že dolgo prizadeva, da bi regulirala ozko in neprimerno Emonsko cesto in da bi podaljšala odnosa od otvorila Ilirske ulice. Sedanje stanje Emonske ceste gotovo ni v krasnem, zlasti ker tvori ta vijugasta in ozka cesta važno prometno žilo kot podaljšek Vegove ulice preko trnovskega mostu do trnovske cerkve. Nič manj važna ni otvoritev Ilirske ulice, ki se bo, čim bo podaljšana, stekala na križišče Vidovdanske ceste in Komenskega ulice in bo tako lahko razbremenila ozko St. Petersko cesto, ker se bo promet od cerkve Sv. Petra proti zapadu lahko potem razkrije v ravni smeri preko Ilirske ulice in Komenskega ulice. Pogajanja za ureditev teh dveh komunikacij se že dolgo vlečejo in so že ponovno običala, tako da je kazalo, da bo vse pačlo v voljo, zlasti ker občinski proračun danes ne prenesa nobenih večjih obremenitev in tudi ni možnosti za najetje kakšnega posojila v ta namen. V zadnjem času pa so ponovna pogajanja vendar dovela do takih rezultatov, da bo mogoče v kratkem izvršiti vse tozadevne transakcije.

Za razširjenje in ureditev Emonske ceste so dani že vsi pogoji, ker je občina že lani večinoma z zamenjavo pridobila potreben cestni svet. Edino vprašanje Speletičeve hiše je ostalo do zadnjega nerešeno.

Ta hiša pa je največja ovira za regulacijo Emonske ceste, ker sega globoko v cestišče tik pred trnovskim mostom in najbolj ovira promet. Po dolgotrajnih pogajanjih je bil sedaj dosežen sporazum na ta način, da bo mestna občina odstopila g. Speletiču za to njegovo hišo v zamenjavo eno od mestnih stanovanjskih hiš za topničarsko vojašnico. S to zamenjavo pade zadnja ovira za regulacijo Emonske ceste, tako da bo mogoče Speletičevo hišo podreti in razširiti cesto.

Otvoritev Ilirske ulice je zahtevala pogajanja z desetim posestniki, s katerimi je zdaj dosežen sporazum, pri čemer gre večinoma za zamenjave. Poleg nekaterih manjših zemljišč bo v zvezi z regulacijo odstopila mestna občina Metelku Ivanu za hišo na Vidovdanski cesti 8, mestno hišo v Strelški ulici 18. Na mestu, kjer se bo novo otvorena Ilirska ulica stekala na križišče Vidovdanske ceste in Komenskega ulice bo treba podreti tri objekte, in sicer hiše ob Vidovdanski cesti št. 14, 10 in 8. Sporazumi so doseženi tako, da transakcija za otvoritev Ilirske ulice letos ne bo obremenjevala proračuna za več nego za 80.000 Din. V proračun za prihodnje leto pa bo treba vstaviti še kakih 180.000 Din. Vrh tega bo občina prevzela dve mali hišpoteki za 130.000 Din. Mestni svet bo menda še v teku maja sklepal o obeh transakcijah.

Tlakovanje ceste od Ljubljane do Kranja

Ljubljana, 14. maja

Iz sredstev milijardnega kredita za javna dela se bo kakor znano med drugim tlakovala tudi državna cesta iz Ljubljane v Kranj. V ta namen je že ustanovljena v Ljubljani terensko-tehnična sekcija, ki ji načeljuje inž. Miklavc.

Za cesto Ljubljana-Kranj je predvidenih kakor znano, 20 milijonov Din. Takoj ko je bila izdana uredba o gradnji novih cest je nastalo vprašanje, ali se bo cesta tlakovala od meje ljubljanske občine v Šiški ali pa se bo tlakovala tudi del državne ceste št. 2, ki vodi po Dolenjski in Karlovski cesti, Rožni ulici preko Sentažakovega trga po Trubarjevi ulici in Cozjovi cesti, po delu Emonske ceste in po Rimski cesti do križišča Tržaške in Bleiweisove ceste. Akcija, da bi se tlakovalo predvsem križišče državnih cest v Ljubljani bo menda uspela, tako da se bo tlakoval tudi oni del državne ceste, ki teče skozi Ljubljano, to je od meje mestne občine ljubljanske na Dolenjski cesti pri Rudniku do stika s Tržaško odnosno z Bleiweisovo cesto. Na merodajnih mestih pa je bil izražen vsakor uvaževanja vreden pomislek, da sta Florjanska ulica in tudi Rimska cesta preozki in obstojna načrt, da se trasa državne ceste št. 2, ki vodi skozi Ljubljano spremeni. Treba bo izločiti te ceste kot državne ceste, država pa bi zato prevzela druge mestne ulice in ceste, ki bi omogočile boljše potek državne tranzitne ceste skozi Ljubljano. Mišljeno je tako, da bi v bo-

doče državna cesta tekla skozi Ljubljano od Karlovskega mosta ob Gruberjevem nabrežju nekako do Špice, od tu ob regulirani Ljubljani do Sentažakovega mosta in po Cozjovi ter Aškerčevi ulici na Tržaško cesto. Porušiti bi bilo treba le vogelno hišo na križišču Emonske in Aškerčeve ulice, kar baje ne bo delalo težav. Tako bi dobili prilično široko tranzitno cesto skozi Ljubljano brez pogostih ovinkov, ki jih ima sedanja cesta.

V smislu tega načrta bo torej treba tlakovati Dolenjsko cesto od Rudnika do Karlovskega mostu in potem po novi trasi do Tržaške odnosno Bleiweisove ceste. Ti načrti se že pripravljajo, tako da bo mogoče istočasno razpisati oddajo del za vso progno od Rudnika do St. Vida. Tudi načrti za del ceste od Šiške do St. Vida bodo v kratkem dovršeni. Nova cesta bo šla večinoma po dosednji trasi, izognila pa se bo sedanjim ovinkom in bo po možnosti izravnana. Od Ljubljane do St. Vida bo cesta tlakovana s kockami, in sicer v širini 6 metrov. Na obeh straneh pa je predviden še 1 meter širok netlakovan banket. Med tlakovanjem ceste Ljubljana - St. Vid bodo izdelali še načrte za preostali del ceste do Kranja. Že prej pa bo treba pričeti dela pri ureditvi medenskega klanca in znanega nevarnega mostička v Seničici, za kar so že odobrili posebni krediti iz državnega gradbenega fonda. Drugi del ceste Ljubljana - Kranj bi se potem tlakoval prihodnje leto.

Smrtna nesreča pri gradbi mostu

Litija, 14. maja

Pred mesecem so pričeli graditi novi železobetonski most med vasjo Savo pri Litiji in Spodnjim Logom, naseljem, ki leži na desnem bregu Save. Ljudstvo je že dolgo hrepenelo po mostu, saj doslej se vrši ves promet med obema bregovima z bродom, ki ga upravlja spodnjeložski gostilničar Štrus. Ob veliki vodi je seveda promet med obema krajema nemogoč ali pa je le zasilen s pomočjo malega čolna. Dotok prebivalstva pa je z desnega savskega brega na Savo, ki ima lastno železniško postajo in tudi šolo, vedno velik in se poslužujejo broda tudi številni kmetje iz zadnjega Poljskega in drugod, ki spravljajo svoj les in druge prideleke na sarko žago in na kolodvor. Zelji prebivalstva po novem mostu se je ustreglo šele zdaj, v času najhujše krize.

Gradbo mostu je prevzelo ljubljansko podjetje Mison, ki je po pogodbi obveza-

no, da zaposluje po možnosti le domače obrtnike. Doslej so izgradili na vsaki strani brega po en opornik, ki se dviga tik nad strugo. Prav tam, dokoder bo segal most, pa so na obeh straneh tudi že izgrajeni široki, močni robniki, ki bodo kasneje zametani z zemljo. Po načrtih projektanta inž. Slavka Vihra, ki je pri kr. banki upravi v poslednjem času izdelal načrte za večino naših novih mostov, naj bi se dvigal sredi iz savskega toka še en opornik. Dela zanj pa zaradi deževja zadnjih dni in narasle vode še niso pričeli. Pač pa so na spodnjeložski strani mostu pričeli v ponedeljek postavljati ogrodje za nadaljnja dela pri mostu.

Včeraj in danes dopoldne so pričeli tesarji polagati tramove na desnem bregu Save. Hlode so polagali na obrambni zid na bregu in na prvi opornik ob strugi. Po provizornem, ne dovoljno zavarovanem odrišu so valili proti koncu odra težke

Še dve nedeljski s Kongresnega trga

Navdušeno poje mlade stražarke himno Jadranske straže

Na govor. odru: v ospredju podban dr. Pirkmajer, za njim na levi divizionar general Nelejkovič, desno pa general Jovanovič, r. Despot iz Splita in prosvetni šef prof. Josip Breznik.

Otroško lahko je prati z

ALBUS-terpentinovim milom.
Obilna pena ALBUS-mila, v spojitvi z močno nesnago razkrajajočim terpentinom naredi, da je pranje z ALBUS-terpentinovim milom otroško lahko.

hlode. Zaradi teže se je premaknil oder in hloidi so se pričeli rušiti. Delavci so popadali z odra. Najhujše je bil poškodovan tesarški mojster g. Ivan Golobar, doma iz Smartna pri Litiji. Svojih 400 kilogramov težak hloidi se je zrušil nanj, drugo lesovje pa ga je stisnilo za vrat in mu tudi vlenilo oprsje. Ko so mu prihiteli ostali delavci in ga pomoč, se je Golobar boril s smrtjo in je kmalu nato izdihnil.

Močno poškodovan je bil tudi Jože Pevec, tesarški pomočnik, doma iz vasi Kalca nedaleč od St. Vida pri Stični. Ponj je prišel ljubljanski reševalni avto, ki ga je odpeljal v bolnišnico. Več poškodb so dobili tudi drugi pomočniki. Vendar njihovo stanje ni nevarno.

Seveda bo uradno natanko ugotovljeno, kako je nesreča nastala in čigava je krivda. Takoj po obvestilu o nesreči se je na kraj nesreče odpravila orožniška patrulja iz Litije. Truplo nesrečnega g. Golobarja so prenesli delavski tovariši k sosedu Štrusu, ker pričakujejo prihoda komisije.

Zaradi nesreče se je naše urodnostvo obnilo na inženjerja, ki vodi stalno nadzorstvo nad gradnjo mostu pri Savi. Prejeli smo naslednje pojasnilo:

— Leseno konstrukcijo mostu, katerega tvorijo večalo razpiralo, so pričeli montirati. Delo je mirno napredovalo, v zadovoljstvo vseh okoličanov. Toda nesreča, ki nikoli ne počiva, je žal posegla vnosa. Pri montaži nosilne konstrukcije se je pri prenosu hrastovih tramov zadel tram ob postavljeni tram, ki je izpodletel ter potegnil za seboj v globino že izvršeno delo in delavce. Pri tem je padel težak tram na tesarškega mojstra Golobarja Ivana in mu je strl prsni koš. Ostali delavci, ki so z njim vred padli z odra, so dobili neznatne poškodbe in jim je bila takoj nudena zdravniška pomoč. Kot stvarni nadzornik lahko trdim, da ne gre za konstruktivne napake, marveč za neprevidno manipulacijo pri tesarških delih.

Iz bolnišnice so nam sveder sporočili, da se je poškodovanemu tesarju Pevcu obnilo stanje na bolja.

Sodba zaradi govora na bojevniškem zborovanju

Ljubljana, 14. maja

Kazenski sodnik — podindec je 9. marca letos zaradi žaljenja uradne osebe obsojil kaplana Josipa Hostnika z Dola (Ljubljanska okolica) na 1200 Din denarne kazni odnosno na 20 dni zapore, toda pogojno za 1 leto. Obsojeni g. kaplan se je bil udeležil ustanovnega občnega zbora bojevniške skupine »Boj« v Doli. Nastopil je tudi kot glavni govornik in kritiziral gospodarske in upravne razmere, osebito ostro in žaljivo pa je napadel orožnike.

Proti sodbi je prijavil g. kaplan revizijo, državni tožilec pa priziv zaradi preneke kazni. Apelacijsko sodišče je sedaj razveljavilo sodbo prvega sodnika in sprejelo sodbo tako, da je bil obtoženi g. kaplan obsojen zaradi žaljenja uradne osebe na 3 mesece zapore in 1000 Din denarne kazni odnosno v primeru neizterljivosti v še nadaljnjih 17 dni zapore, to pa brez pogojno. Sodba je postala pravomočna.

Umetniška razstava pred ljubljansko pošto

Ljubljana, 14. maja

V pritličju palače nekdanje Jadranske banke pred pošto, ki je zdaj v posesti trdnice Bač, je akad. slikar Miha Maleš otvoril snoti retrospektivno razstavo svojih del, kakor so mu rasele pod delavnimi, neprestano oblikujočimi rokami od študentovskih let pa do danes, ko zavzema eno najvidnejših mest v mladi generaciji naše likovne umetnosti. K otvoritvi se je zbralo prav lepo število občinstva, poleg ljubiteljev umetnosti kakor zmerom tudi cela vrsta uglednih tvorcev, med drugimi nestor slovenskih slikarjev Jakopič, predsednik Društva likovnih umetnikov Gojmir A. Kos, upravnik Narodne galerije Zorman in univ. prof. dr. Cankar. Za otvoritev, ki jo je oddajal tudi radio, je umetnostni zgodovinar dr. Rajko Ložar v daljšem predavanju označil Maleša kot umetnika in očrtal njegovo razvojno pot. Med drugim je poudaril zanimivo dejstvo, kako ima ta umetnik, ki je v svojem bistvu tako značilno slovenski lirčen — za takšnega ga izdaja tako način oblikovanja, kakor tudi njegov motivni svet — v sebi obenem krepko voljo za ustvarjanje velikega koncepta, kar je mojstrsko izpričal v novejšem času s celo vrsto velikih cerkvenih del. Na koncu sta dr. Ložar in Maleš improvizirala pred mikrofonom še kratek intervju o večnih vprašanjih, kakor jih zastavljajo v svojem trikotni umetnost, kritika in občinstvo, nato pa je sledil ogled razstave, ki je na gosto napolnila dvoje prostornih salonov.

O razstavi sami bomo še poročali, danes pa naj naglasimo samo pomembnost novosti, da umetnik razstavlja v prostornih sredi mesta, na vogalu najpomembnejšega središča, na promenadi, Krize, o kateri čujemo toliko tožba zlasti iz krogov naše umetnosti, je v veliki meri krivo tudi dejstvo, da naša umetnost v svojem gmtnem gospodarskem odnosu do javnosti ni z uspehom polskala oblik, kakršne zahteva novi, hitrejši način vsakdanjega življenja. Jakopičev paviljon, ki je tako simbo-

Strojevodje, najodgovornejši v službi, so zborovali

Ljubljana, 14. maja

Skoraj neopačeno so se v petek zbrali v hotelu »Bellevue« strojevodje ljubljanske oblasti uprave k svojemu XIII. rednemu letnemu občnemu zboru. Občni zbor so posejeli tudi: predsednik centrale v Beogradu g. Drago V. Jovanović, predsednik oblasti uprave Beograd I. g. Glavašević in zastopnik oblasti uprave Beograd II. g. Maganja; v slednji so včlanjeni ladijski strojevodje, ki so bili na lanskem kongresu sprejeti v združenje kot čista oblastna uprava. Z občnega zbora so bile poslano brzojavno Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Visočanstvu knezu Pavlu in še mnogim drugim osebnostim. Po nagovoru predsednika Klembaso so vsi navzočni počastili spomin Vitoškega kralja stoji z dveminutnim molkom. Enako so počastili spomin med letom umrlih etanovskih tovarišev.

Na občnem zboru je bilo po delegatih iz vseh krajev, iz Maribora, Jesenice, Novoga mesta, Murske Sobote, Velenja itd., zastopanih 99 odst. članstva. Prišli pa so tudi vsi službe prosti strojevodje. Zbor je potekel povsem mirno, vsi so poudarjali željo, da bi bili strojevodje razporejeni taklo, kakor jim to po vsej pravici in važnosti njihove službe pripada. Razvrščeni naj bi bili v 5 skupin, v katere bi avtomatično napredovali po letih njihove službe. Tako bi bilo edino pravično. Soglasno izjavljajo, da jim ni potrebna titula činovnika in tudi ne zlati našivi, temveč samo strokovni izraz strojevodja, pa temu primeren zaslužek, da bodo lahko svoji službi primerno živeli. Vsi, ki poznamo ogromno odgovornost njihove službe, jim to pač v polni meri privoščimo. Ne samo, da so odgovorni za milijonske vrednosti, ki jih prevažajo, za zaupana jim življenja, ne glede na noč, nevihte, mraz in sneg — ti črni trpini so poleg drugih nepriklj nagrajeni tudi s tem, da jih spremlja vedno stara, žal tako bridko resnična prislovica, da so z eno nogo v grobu, z drugo v zaporu...

Pri volitvah je bil izvoljen po večini stari odbor, s predsednikom g. Dragom Klembasom na čelu. Želimo uničevalcem črnega diamanta mnogo uspehov v bodočem poslovnem letu. Njihovo združenje nastopa nesebično in v vzorni medsebojni slogi, zato pa je tudi močna njihova organizacija, v kateri so včlanjeni vsi strojevodje kraljevine Jugoslavije.

Postani in ostani člar „Vodnikove družbe“

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

Danes ob 4., 7.1/4 in 9.1/4 uri

MARTA EGGERTH in HANS SÖHNKER

pojeta v največjem filmu sezone

Sylva, kneginja čardaša

Sodelujejo:

Pavel Kemp, Pavel Hörbiger, Ida Wüst. — Paramountov zvočni tehnik.

Domače vesti

• Obisk uglednega češkega učenjaka. Zgodovinsko društvo za Vojvodino je imelo v nedeljo v Novem Sadu svoje zborovanje, kateremu sta prisostvovala tudi naš prosvetni minister g. Čirč in ugledni, češki učenjak profesor praškega vseučilišča g. dr. Jirži Horak. Zgodovinsko društvo za Vojvodino je izvolilo profesorja dr. Horaka za svojega rednega člana, ker se je na vojvodinskem področju že mnogo udeleževal ter izdatno podpiral zgodovinsko društvo. Po zborovanju se je prof. dr. Horak z nekaterimi odborniki društva odpeljal na Fruško goro, da si bo ogledal tamonje samostane.

• Počastitev spomina ruskih žrtev za našo svobodo. V naših osvobodilnih borbah je sodelovalo tudi mnogo Rusov in je tekla njih kri pri obrambi Beograda in na vseh ostalih bojiščih. Kakih 10.000 ruskih bratov je dalo življenje za našo svobodo. Po iniciativi blagopokojnega kralja Aleksandra je bil ustanovljen v Beogradu odbor, ki je zbiral sredstva za postavitev spominske grobnice teh ruskih žrtev. Lani 19. avgusta je bil posvečen temelj grobnice in delo se je tako uspešno nadaljevalo, da je grobnica sedaj že dograjena. Odbor je tudi poskrbel, da se pošljejo po

• Za staroupokojece. Prejeli smo: Še pred zasedanjem Narodne skupščine bi se morale organizacije upokojevcov, v prvi vrsti pa zagrebško Društvo državnih upokojevcov zavzeti v Beogradu za postopno prevedbo staroupokojevcov na zakon od 31. julija 1923. Zdej se še čas za mirno proučevanje te zadeve, ko pa se bo začelo delo v Narodni skupščini, bodo ministrstva preobložena z drugimi opravili. Vprašanje staroupokojevcov, ki so ga druge države že rešile z izenačenjem pokojnin, mora biti čimprej rešeno tudi pri nas.

• Predavanje »Narodne knjižnice in čitalnice v Zagrebu, Kralje Marije ul. 3. Danes ob 20.30 bo predaval univ. prof. g. dr. Grga Novak o temi »Vjere v rimskem carstvu«. Vstop prost.

• Poletni vozni red na železnicah. Danes o polnoči je stopil v veljavo poletni vozni red na jugoslovanskih železnicah. Spremembe v brzih in potniških vlakih so sicer zelo številne, a razmeroma malenkostne. Velik del vlakov odhaja iz Ljubljane in drugih obojnih postaj po par minut poprej, kakor je odhajal doslej. Vse te spremembe smo v »Jutru« že objavili. Za prijatelje narave je važno, da bodo od nedelje naprej že redno vozili tudi vsi letniški vlaki.

• Poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani ima od vključno 17. maja dalje nove telefonske številke, in sicer 36-81, 36-82 in 36-83.

• Neprevidno ravnanje z orožjem. Posesnik in bivši župan Vinko Majcen iz Polensaka je v nedeljo popoldne čisti svoj samokres, ker pa je bil nabit, se je samokres nenadno sprožil in strel je zadel Majcna naravnost v prsi. Hudo ranjenega so prepeljali z reševalnim avtom v pujsko bolnišnico.

• Huda nevihta s točo je besnela v nedeljo proti večeru v varžadinski in kostajniški okolici. Popoldne je bilo vroče, proti večeru pa je začelo grmeti in iz črnih oblakov se je vsula močna ploha. V varžadinski okolici je po prvi plohi skoraj četr ure padala gosta toča, da so jo odmetavali z lopatami. Po njihah so bili do 10 cm visoki skladi precej debelih ledenih zrn. V varžadinski okolici so poleg vrhov hudo oškodovani tudi sadonosniki in vinogradi. Občutna škoda je povzročena tudi na področju Bosanske Kostajnice in Bosanske Dubice.

• Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

• Da so Bolgari res odlični pevci, smo se prepričali marca, ko je obiskal moški zbor RODINA iz Solije Ljubljano. V torek, 21. t. m. pride v Ljubljano drug bolgarski zbor, tokrat mešani zbor iz mesta Ruse ob Donavi. Bolgari imajo mnogo zborov, ki so obenem tudi cerkveni zbori. Mešani zbor iz Ruse je tudi cerkveni zbor, in sicer pri katedrali sv. Trojice. Zbor vodi dirigent Sorokin, predsednik zbora pa je bolgarski sanitetni general Hitov, ki pripelje svoj zbor sam v Beograd in Ljubljano. Koncert bo v unioneški dvorani. Sedeži od četrta dalje naprej v knjigarni Glasbene Matice.

• Večer Beethovenovih sonat. V petek 17. t. m. priredila v Hubadovi dvorani pod okriljem intimnih večerov Glasbene Matice čelist Bogomir Leskovic in pianist Marijan Lipovšek večer Beethovenovih sonat. Program obsega dve sonati za čelo in eno za klavir. Občinstvo opozarjamo na ta koncert. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice po 10 in 5 Din.

• Lep dar. G. Josip Olup, trgovec in občinski svetnik, ki je kumoval izročitvi zastave rodoljubeckim Jadranske straže na dvorazredni trgovski šoli, je ob tej priložnosti poklonil Podmladku velikodušen dar 2000 dinarjev z naročilom, da se ta znesek uporabi kot podpora siromašnim učencem (kam), ki bodo napravili izlet na morje. Podmladek se g. b. botru najlepše zahvaljuje za njegovo ljubeznivo naklonenost.

• Jadranaši. Ljubzen do prirode je zahtevala novo žrtev iz naših vrst. Dušanu Gorupu je sledil naš dobiro tovarš Svetozar Likar, ki se je smrtno ponesrečil na Turnu na Šmarni gori. Tihga in iskrenega prijatelja bomo spremlili korporativno na njegovi zadnji poti danes ob 16. izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice. Naša ljubezen do Svetozarja bodi teko prizadetim roditeljem dokaz našega globokega sočustvovanja. Tovarši, udeležite se pogreba s trakov.

• V čestiti starosti 80 let je umrl g. Tomaž Ehrlich, železniški sprevodnik. Pogreb bo jutri ob 16. v Vidovdanske ceste 9. V bolnišnici je umrla zasebnica ga. Vera Krambergerjeva. Pogreb bo jutri ob 15. izpred bolniške mrtvašnice. • Pokojnika blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

• Na občnem zboru Združenja gostilniških podjetij za ljubljansko okolico v ponedeljek pri Levu so naši gostilničarji obirno razpravljali o svojih težavah. Združenje se že dalj časa bori, da bi se banovinska trošarina plačevala od eoda, ki se stavi na pipo, ne pa od vsega vina ki je v kleti, da bi se 5% kalo odračunal takoj od vsega vkletenega vina ter da bi se vinski mošt sploh oprstilo trošarine. Za razmah tujskega prometa sta važni pred kratkim izšli uredbi o ureditvi gostilniških podjetij in o strokovni izobrazbi. Poslej je za podeljevalske gostilne razen krčm in ljudskih kuhinj potrebna enaka izobrazba kakor v mestu. V klimatskih krajih, kopalščih in na sedežih državnih oblasti pa se zahteva tudi za vodstvo krčme in ljudske kuhinje predpisana izobrazba. Na koncu je bil vnovič izvoljen stari

odbor s predsednikom Francetom Šušteršičem iz Zupuš in namestnikom Ivanom Rusom iz Grosuplje.

• Šentvitski obrtniki se pripravljajo na svojo drugo razstavo. Društvo jugoslovanskih obrtnikov v št. Vidu, ki je v svojo prvo razstavo mojstrskih izdelkov doslej lanske poletje prav lep uspeh in dalo s tem pobudo tudi za vrsto sličnih prireditelj drugod, se je že začelo z vneto pripravljati na letošnjo razstavo, ki bo odprta od 21. julija do 18. avgusta. Spridlo živahnega zanimanja obrtnikov, ki se prijavljajo v še mnogo večjem številu kakor lani, si je društveni odbor razen učilnic, ki jih je imel lanske leto na razpolago, zagotovil letos tudi telovadnico meščanske šole, da se tako izogne zadregam s prostorom. Prijave sprejema društvo še do konca maja. Za to drugo razstavo pa je

Triumph najpopolnejši stedičnik

enako veliko kakor med mojstri tudi zanimanje med kupujočimi občinstvom, saj so se številni odjemalci šentvitskih mojstrov od lani privadili, da za večje nakupne počakajo obrtniške razstave, ki jim nudi možnost najprejše izbire v vseh vrstah blaga, predvsem pa pohištva, v katerem šentvitski mojstri vodijo pred vsemi drugimi.

• Znak zaščitenih sester. V nedeljo je objavilo »Jutro« pod naslovom »Znak zaščitenih sester« osnutek prof. Severja. Ravateljstvo drž. šole za zaščito sester nam je zdaj sporočilo, da osnutek za sestreko značko še ni sprejet. Poleg prof. Severja je izdelal več lepih osnutkov akademski kipar Franc Gorše.

ZASTONJ

Vam posodimo foto aparat za vsak izlet ali turo. FILME 230 Sch pa dobite že od Din 10 naprej. Filmi 260 Sch po Din 14. Še posebej na te nizke cene pa na vsak pri nas kupljen film eno povečano sliko gratis pri

Foto Tourist — Lojze Šmuc

v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 8.

• Prvič v tej sezoni se jutri ponovi uspeša Tijardovičeva opereta »Mala Floramye«. V naslovni partiji nastopi gđ. Lubjeva in s njo E. Dubajčić iz Zagreba.

• Film ZKD. V petek bo ZKD predvajala originalni ruski vellefilm »Tih Don«. V njem nastopi slavna Cesarskaja in še mnogo drugih slavnih članov Hudožestvenega teatra v Moskvi. Delo je posneto po romanu D. Solohova. Režija je bila poverjena Pravovu. Kljub izredno visoki ceni za film bodo vstopnice po 3,50, 4,50, 5,50 in 6,50 Din.

• Občni zbor Kluba Primork se bo vršil 27. t. m. ob 5. popoldne v damski sobi kavarnе »Emone«. Odbor.

• Zveza kulturnih društev v Ljubljani uraduje od danes naprej samo dopoldne.

HELENE PESSL

podeljuje pri meni po svoji osebni asistentki danes 15. t. m. ves dan in

jutri 16. samo dopoldne

brezplačen praktični pouk o modernem negovanju lepote in obraza

v posebno za to odrezani kabini

DROGERIJA L. KANC

nebotičnik, telef. 35-20

• O dofini gradov bo predaval g. Viktor Pirnat v četrtek 16. t. m. ob 20.30 pod okriljem društva »Tabora« v kemični predavalnici na realni. Vstop svoboden.

• Fotoaparati laže svojega gospodarja. Policija je te dni aretirala brezposelnega mehanika in šoferja Leona P. iz Ljubljane, ki je v zastavljalnici skušal spraviti v denar fotoaparati Agta 8x8. Aparat je hranjen v silovnjem usnjenem futerulu in ga lastnik dobi na policiji.

• Nesreče z motocikli in bicikli. Zadeje dni se na naših cestah neprestano množe večje in manjše nesreče, ki jih po navadi skrivajo neprevidni, včasih le preveč čirkajoči biciklisti in motociklisti. Vse raj popoldne so reševalci prepeljali iz Stritarjeve ulice čistoletno upokojeno pošto uradnico Romano Vašičevo, ki jo je neznan kolezar podrl in ji, nevarno poškodoval levo roko. O karambolu med kolezarjem in motociklom, katerega žrtev je postal strojnik Miha Bohorč iz Vevč, nam prizadeti motociklist dostavlja naslednje podrobnosti o dogodku: Motociklist je prihajal iz Polja, je pravilno vozil po desni, Bohorč pa se je očitno zaradi gramozna umaknil in vozil po napačni strani. Ko je prišlo do nesrečnega karambola, je motociklist, ki je prej zamen skušal zavrti vozilo, stopil na tla in skušal Bohorča pobrati, a ga je zaradi ranjene noge položil na travnik ob cesti, nato pa odhitel do najbližnje gostilne, odkoder so na njegovo prošnjo telefonirali po reševalni voz.

• Ker je vdrl v hišo, 3 leta zapora. Sameki zidar Janez Rihteršič, doma iz Ševelj pri Škofji Loki, je tudek od nog do glave. Lani je bil obsojen na večjo kazen, ker je streljal na Jožeta Gantarja samo zato, ker je ta na javni sodni dražbi pri sodišču v Škofji Loki zdražil njegovo nad 10.000 Din vredno posestvo. Posestvo je šlo na dražbo samo zaradi bore

Močvirne kopalnice

Pistyan:

Strossmayerjev trg 1/L, Ilica št. 5.

par stotakov, toda Janez je bil toliko trmast, da ni hotel plačati. Ko pa je Gantar prevzel domačijo, Janez ni dal miru. Sredi januarja je kar trkral vdri v Gantarjevo stanovanje. Zaradi ponovnega nasilja je bil zdaj obsojen na 3 leta zapora.

• Zaradi mazaštva mesec dni zapora. Oženjen zobehnik Vinko je lani po ljubljanski okolici šušmaril in mnogim ženskam popravil zobe, čeprav nima za to nikakega oblastvenega dovoljenja. Napravil je tudi zlate krone in vderal napadne bele zobe. Osvađen je bil političnemu oblastvu in tudi sodišču, ker je izvedenec ugotovil, da je svoj posel izvrševal skrajno slabo, netočno in škodljivo za klientske. Pred sodnikom se je zdaj zagovarjal, da je vsa zobotehnična dela izvršil v redu in da je ravnal po predpisih. Zaradi mazaštva in šušmarstva je bil obsojen na 1 mesec in 10 dni zapora.

• Putnikovi avtomobili izleti. V nedeljo 19. t. m. Opatica 195 Din, Logarska dolina 125 Din. Prijava do 16. t. m. pri Putniku.

• Novost za Ljubljano so Petričeve ledenke. Moderna izdelava odličnega sladoleda na pakčkah! Vilek higijene. Komad 1 Din.

Iz Maribora

• Četrt milijona dinarjev za mariborski spomenik kralju Učeditelju je že nabranega. V tem niso vključene vsote, ki so jih posamezni uradi direktno poslali svojim ljubljanskim centralam.

• Darovi prihajajo za mariborski spomenik kralju Učeditelju. Prispevali so: uprava občine Pesnica 620 Din, dr. K. Skapin, odvetnik 550 Din, Hranilnica in posejilnica v Radenci 562 Din, Benčina in drug, Maribor, 500 Din, Schenker in Comp. 500, dr. A. Salberger, Ljutomer, 370, dr. J. Ivanšek 340, American Import Company, Maribor, 300, dr. L. Pirnat, Sv. Lovrenc na Pohorju, 150, Adam Črešnar in Lojze Lisjak v Mariboru, po 100 Din.

• O Montmartu in Montparnassu ter o kipelem umetniškem življenju v Parizu je predaval v ponedeljek zvečer v Ljudski univerzi ravatelj pariške umetniške galerije g. Worme in žel od prijateljev francoskega jezika in kulture toplo priznanje. Odličnega gosta je pozdravil v slovenski in francoski predsednik Ljudske univerze inž. Kukovec.

• Razglasitev na Temem. Vojaški oddelek mestnega poglavarstva v Mariboru razglasi, da bo razglasitev obvezniškega razporeda na lezenskem vojaškem vežbišču dne 19. t. m. ob vsakem vremenu s pričetkom ob 7. zjutraj in zaključkom ob 18. Razglasitve se imajo udeležiti vsi vojni obvezniki, roj. l. 1885. do vključno 1913., ki so vojaško pristojni v Mariboru, pa bivajo v mestu ali njegovi neposredni bližini, to je v Kamnici, Košakih, St. Petru, Temem, Radvanju in Studencih. Vsak obveznik naj prinese s seboj voj. knjižico. Od te dolžnosti so izzeti: vsi obvezniki, ki stanujejo v mestu pa niso vojaško pristojni v Mariboru, nadalje vsi obvezniki pristojni v Maribor-mestu, ki bivajo izven območja mestne občine, razen v bližnji okolici, potem rez. častniki, vsi duhovniki ter stalno in začasno nesposobni, vsi težko bolni, kar bodo morali dokazati z zdravniškim spričevalom in zelo nujno zadržani, kar morajo uradno dokazati. Razglasitve se imajo udeležiti tudi vsi v Mariboru bivajoči lastniki konj, ki naj prinesejo s seboj komoreške izkazice, v kolikor istih še niso vrnili vojaškemu uradu, ni jim pa treba prignati živina. Mestni avtobus bo ta dan vozil s Glavnega trga na Tezno.

• Zenske prevladujejo. Na nedavnem občnem zboru tukajšnjega Slovenskega trgovskega društva je poročal tudi profesor Struna o delovanju enoletnega trgovskega tečaja »Hermes«, ki ga je organiziralo tuk. Slovensko trg. društvo in ki obstoja peto leto. Pregledno poročilo izkazuje, da dobo od leta 1930-1 dalje, da je bilo v teku petih let vpisanih v omenjeni tečaj 142 gojencev in sicer 28 moških in 114 žensk. Izpitna spričevala je na tem tečaju dobilo deset 75 absoventov in sicer 6 moških in 69 žensk.

• Nove obrtne pravice. Dobili so obrtno pravico: M. Kumwald, trg. z mlekom, Trg Svobode 1; Stanko Kralj, brivec, Meljska 1; Anton Holz, krojač, Slovenska 26; S. Kimozović, slaščičar, Taborska 9; Terezija Gornjak, trg. z starinami, Meljska 65; Jožef Znojil, urar, Tatarskova 7; Anton Solko, plekar, Brvarska 5.

• Preloženo. Radi nenadne obolenosti naše odlične umetnice ge. Gjungenac-Gavella se je njen za 17. t. m. napovedani koncert moral odložiti na kasnejši čas.

• Preložitev uradnega dne. Uradni dan zbornice za TOI se preloži na četrtek dne 16. t. m.

• Pohorske novice. Oskrbništvo Pohorskega doma je prevzelo odlična strokovnjakinja Stelka Štimikarjeva.

• Mrtve v hlevu. Pri posestniku Krajnerju v Zrkovcih so našli v hlevu mrtvega neznanca, ki je prišel h Krajnerjevem in prošil za prenočišče. Orožniki so spoznali 58letnega brezposelnega kleparja Jakoba Pahernika iz Kamnice pri Mariboru, ki je umrl na posledicah zastrupljenja z alkoholom. Truplo eo pokopali na pokopališču v Devici Mariji v Brezju.

• Drage postre. Orožniki so prijeli 25-letnega Rudolfa S., ker je brez dovoljenja nalovil celo zalogo postre v Lobnici. Ribi so mu zaplenili. Isto se je pripetilo 47letnemu Ivanu G. in 21letnemu Maksu M., ki sta brez dovoljenja ribarila v Mislinji. Spustila sta sicer okoli 20 nalovljenih postre v vodo, ko so ju zasačili, kar ju pa prav nič ne razbremeni. Postreji bodo precej dragi!

• Mladi grešniki. Še železniške postaje na Temem je opazil, da v zadnjem času lazinjajo deli strojev, ki so postavljeni izven prometa in ki stojijo zunan na Temem na trdninah. Opozorjeni orožniki so stvar zasledovali in zločin pri tatinskem poslu štiri dečke od 12 do 16 let, doma iz Maribora, ko so ravno odstranjevali rane dele pri strojih. Na poziv eo hoteli pobegniti, toda bili so obkoljeni in morali eo izročiti vse, kar eo nakrčili. V žepih so imeli tudi rano orodje, s katerim eo odmontirali rane strojne dele. Četvorica je priznala, da eo

preje že večkrat krađi in da eo posamezne predmete prodajali kot slabo železo.

• Prodaj, pa ni plačal. Pri okrožnem sodišču se je včeraj zagovarjal 23letni krojačar Mijo Pušić iz Hvara, ker je lani pri neki tukajšnji tvrdki vzel blago v komisjsko prodajo v skupni vrednosti 2977 Din. Blago je prodal, plačal pa ni. Obsojen je bil na mesec dni strogega zapora.

• Nož. V neki jurenjski gostilni je prišlo do prepira in spopada. Kot žrtev je obeljal 44letni sedlar Jožef Mesarec, hudo ranjen z nožem v desno stran pleč. Krivca iščejo.

Iz Celja

• Gostovanje ljubljanske opere. Ljubljanska opera bo gostovala na praznik 30. t. m. v celjskem gledališču in bo uprizorila ob 16. Stolzevo opereto »Ingubliend valček«, ob 20. pa opero »Štirje grobnarji«. Gostovanje bo mogoče samo, če se bo občinstvo odzvalo v takem številu, da bo gledališče polno. Obvezno rezerviranje sedežev se je pričelo včeraj v knjižarni »Domovina« in traja do vstetega 25. maja. Gledališki abonenti imajo do vstete sobote 18. t. m. pravico razpolagati s svojimi sedeži, po tem terminu pa se bodo sedeži oddali drugim interesentom.

• Pregled motornih vozil. V torek ob 10. bo pri mestni garaži pri Sp. Lanovžu pregled vseh motornih vozil iz Celja ter celjskega, gornjegrajskega, konjiškega, šmarnskega in laškega srezu, ki pri letošnjih pregledih še niso bila predstavljena komisiji, in onih motornih vozil, ki so bila naknadno prijavljena.

• Ne poškodujte napisanih tablic! Često se dogaja, da mladina v svoji objestnosti s kamenjem ali na drug način poškoduje cestne in druge napisane tablice v Celju in okolici. Zato pozivamo študentske vodstva, starše, moštve itd. da bi opozorili mladino na nedopustnost in kaznivost tega početja.

• Vsi lastniki konj, voz in dvokoles, ki teh deslet je niso vojaško prijavili pri mestnem poglavarstvu, se opozarjajo, da store to čimprej in se tako izognejo kazni.

• Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni vellefilm »Oto za oto...« in zvočni tehnik.

Zvočni kino Dvor

Telefon 27-30

Danes ob 4., 7. in 9. uri svečer

HANS ALBERS

v svojem najboljšem krim. filmu

Neki gospod Gran

Karin Hardt, A. Bassermann in

Olga Čehova.

Najnižja vstopnina Din 4,50, 6,50

Iz življenja na deželi

ŠOSTANJ. V soboto 13. t. m. ob pol 9. ima šalska podružnica SPD v Šostanju v Sokolskem domu svoj redni letni občni zbor. Vabimo vse člane in članice k polnoštevilni udeležbi. Odbor.

ST. VID NAD LJUBLJANO. Strelska družina v št. Vidu nad Ljubljano opozarja vse posetnike Sv. Katarine, da se vrši do preklica ostro streljanje na strelišču v Stanežičah. Držite se potov!

Naša propaganda v esperantu

Ljubljana, 9. maja
Kakor smo imeli že nekajkrat priliko zabeležiti, so naši esperantisti, ki postajajo s svojim umetnim govorom zmerom prodirnejši in zmagovitejši posredovalci med narodi, že od nekdaj tudi vneti propagatorji tujkega prometa pri nas. Svoj čas je izšel v esperantu smotno urejen in bogato opremljen prospekt, ki je raznesel glas o lepota naše dežele po vseh kontinentih, prav te dni pa je izšel nov prospekt, ki je nekakšno dopolnilno prvu in s podrobnimi podatki predstavlja najširši mednarodni javnosti vsa naša najpomembnejša letovišča, kopaljšča in zdravilišča. Prospekt, ki prinaša o naših krajih, kar jih je vrednih obiska, najvažnejše podatke glede na prometne razmere in zemljepisno lego, temperaturo in podnebje, hotele in sanatorije, skratka, na vse posebnosti kraja, ki uletego zanimata tujca, bo priložen enemu najbolj razširjenih glasil mednarodnega jezika, kölnskemu tedniku Heroldu de esperanto, ki je tudi sicer že večkrat izkazal svojo pozornost lepotam in zanimivostim naše zemlje. Prospektu je priložen tudi kratak, zgoščeno pisan članek o našem planinstvu, o smuki in o drugih sportnih panogah, ki so pri nas doma, in pa pregledna potniška karta dravske banovine.

Za 2. do 8. junija pa pripravila Esperantski klub še neko propagandno akcijo, ki ni nič manjšega pomena. V ljubljanskem radiu se bo vršil v teh dneh v okviru esperantske tedne ciklus predavanj, ki ga bo otvoril podžupan prof. Jare s temo »Ljubljana, srce Slovenije«, nato pa bodo govorili še predsednik kluba Kozlevčar »Vabimo vas na Bleč«, dr. Reya »Ali poznate Juljske Alpe«, Jerebova »Obiščite Rogaško Slatino«, Orel »Naša gorska zdravilišča«, Korečan »Bohinj, kakšen je v resnici«, in Poženel »Oddih na Pohorju«. Esperantski klub je po tisku mednarodnega jezika že pričel opozarjati vso svetovno javnost na to zanimanja vredno prireditve. Kakor so pokazale izkušnje, so esperantisti vobče izredno dostopni za te vrste propagando in ne more biti dvoma, da bo tudi ta ciklus predavanj dosegel živahen odmev. Kot značilen primer naj navedemo, da so češkoslovaške radijske postaje, ki so pred nekaj tedni prenašale »Prodano nevesto« v esperantskem jeziku, prejele 1066 zahvalnih pism, ki so izpričala, da je prav toliko esperantskih krožkov skupno poslalo Smetanovo opero v tridesetih različnih državah.

Mnogo nesrečnih

ki so zaradi smrtne neizgode izgubili svojega hranitelja. Je bilo osrečenih z »Jutrovo« zavarovalnico, ki jim je bila izplačana od »Jugoslavije« zav. družbe v Ljubljani, v vsakem primeru, ko je bila naročnina na »Jutro« točno plačana.

Vsak »Jutrovo« naročnik je zavarovan za slučaj smrtne neizgode za Din 10.000.—.

Union čokolada Union kakao Union bonboni

Gospodarstvo

Vprašanje devalvacije nemške marke

Nazvleč minimalnemu zlategu kriptu marke, ki znaša le nekaj nad 2% skuša Nemčija nadalje vsaj formalno držati zlato pariteto svoje valute. Dejansko se tečaj zvo bodne nemške marke na zunanji tržišti drži na paritetu, seveda pa je promet s svobodnimi nemškimi markami zelo omejen. Vezana nemška marka pa se na inozemskih tržišti že davno trguje znatno izpod pariteta. S transfrimim moratorijem in s številnimi klirinškimi pogodbami, sklenjenimi v zadnjem letu, se je Nemčija v svojem deviznem gospodarstvu hermetično zaprla, tako da nima inozemska spekulacija pravi nobenih praktičnih možnosti za spodkopavanje nemške marke in za spekulacijo z marko. Glede na sedanje valutno stanje Nemčije pa seveda še davno ne moremo govoriti o pravi zlati valuti.

Nazvleč velikim naporom za ohranitev stabilnosti nemške marke, ki grede pogodbo na škodo nemškega gospodarstva, pa postaja valutni položaj Nemčije vedno težavnejši. Z ogromnimi javnimi deli je Nemčija uspešno v notranjem prometu dvignila gospodarsko konjunkturo. Doseženo gospodarsko izboljšanje pa vedno bolj resno ogroža valutno in obratno valuta nadaljnje izboljšanje. Ugodnejši gospodarski razvoj je izval tendenco za dvig splošnega nivoja cen, kar se kaže tudi na počasnem dvigovanju indeksa cen v času, ko so svetovne cene zaradi devalvacij drugih valut še vedno na najnižjem stanju. S tem se je še povečala razlika med nemškim nivojem cen in svetovnimi cenami, kar povzroča, da nemški izvoz še nadalje nazaduje. To krčenje izvoza, ki mu stoji nasproti rastoča uvozna potreba strovin zaradi notranjega gospodarskega oživiljenja, se razvija v problem, ki nujno klbe po rešitvi. Nemški gospodarski strokovnjaki so pred dilemo ali naj zaradi ohranitve doseženega izboljšanja gospodarske konjunkturo in izboljšanja zaposlenosti žrtvuje

jo svojo valuto, ali pa naj za ohranitev stabilnosti valute žrtvuje dosežene uspehe pri oživiljenju gospodarstva in izboljšanju zaposlenosti.

Vse te težkoče so povzročile, da se v Nemčiji množijo prišasti devalvacije, ki so zlasti stopili v ospredje, ko je to vprašanje za devalvacijo gdnanskega goldinarja, ki jo je izvedla narodno-socialistična vlada v Gdanaku, pridobilo na aktualnosti. Odločitev je seveda za Nemčijo težavnejša, kakor za katerokoli drugo državo, kajti Nemčija je po vojni doživela brezprimerno inflacijo, ki je šla tako daleč, da je vrednost zlata marke dosegla 1 bilijon papirnatih mark. Z velikimi napori je Nemčija sredi preteklega desetletja zopet utrdila zaupanje nara da v domačo valuto, zato pa ji je danes tem težje odločitev, da bi še enkrat dopustila razočaranje nemškega naroda v pogledu zaupanja v nemški denar.

Po vsem tem je naravno, da iščejo nemški finančni strokovnjaki tak izhod, pri katerem bi nemška marka vsaj formalno osterla na zlato pariteto. Glavno glasilo nemških narodnih socialistov »Der völkische Beobachter« je nedavno objavilo članek, ki je vzbudil veliko pozornost. V tem članku je bila predlagana ustvaritev posebne nemške valute za zunanjo trgovino, in sicer na ta način, da bi Nemčija za dobroimetja tujih držav v klirinški dala tem državam posebne klirinške bankovce ali dobroimetja v klirinških markah. Izvornik, ki bi izvozil blago v Nemčijo, bi prejel za plačilo te klirinške marke, ki bi jih lahko porabil le za nakup blaga v Nemčiji, t. j. za uvoz nemškega blaga. Jasno je, da bi te klirinške marke na inozemskih tržišti pokazale takoj veliko dražjo in bi interesenti za nemško blago in marke lahko ceneje kupili, kar bi povečalo konkurenčno zmoglost nemškega blaga na zunanji tržišti in bi imelo enak efekt, kakor devalvacija mar

ke. Seveda to ne bi bilo nič drugega nego prikrita devalvacija.

Prisednik nemške Reichsbanke in nemški gospodarski minister dr. Schacht na ne če iti tako daleč, temveč hoče ustanoviti a prispevki industrije in uvoznikov posebno izvozno blagajno, ki bi subvencionirala izvoznike. To dni se je oglašil tudi nemški vrhovni komisar za cene dr. Goerdeler, ki je v članku pod naslovom »Cene in izvoz« priznal, da je nemški eksportni problem doseglj svoj višek, ker je nemški nivo cen za konkurenco na inozemskih tržišti mno no previsok. V tem članku se postavlja dr. Goerdeler na stališče, da se je treba izogniti nadaljnjemu tiranju vzgona nemškega gospodarstva, prav tako pa smatra, da je nemogoče povratek k deflacijski politiki prejšnjih let. Treba bo izvoz po možnosti dvigniti. V ta namen obstojejo načrti, ki po izjavi dr. Goerdelerja niso razveseljivi, ker bi avtomatično omejili nadaljnje gospodarsko dviganje. O načrtu se dr. Goerdeler jasno ne izraža in ga označuje kot strup, ki ga je mogoče dati le v majhnih dozah. Nemčija se bo le nerada odločila za uporabo umetnih sredstev, s katerimi naj se premagajo ovire pri izvozu. Ta sredstva, pravi dr. Goerdeler, imajo vedno značaj subvencij, ki jih mora plačati nemško gospodarstvo, bodisi v obliki davkov, ali pa s višjimi cenami v notranjosti države.

Schachtov kakor tudi Goerdelerjev načrt sta si v osnovi zelo podobna, saj predvidevata oba načrta, da bi država plačala izvoznikom subvencije, sredstva za te subvencije pa bi se dobila predvsem s obremenitvijo gospodarstva in uvoza, kar bi povzročilo dvig nivoja cen. To pa tudi ni nič drugega kakor prikrita devalvacija, saj se je v mnogih državah devalvacija pričela s tem, da so morali uvozniki plačevati poseben dodatek pri nakupu deviz, ki se je porabil za subvencioniranje izvoza v obliki doplačila izvoznikom pri vnovčenju deviz, dobjenih od izvoza. Po svojem dejanskem efektu bi to pomenilo isto, kakor uvedba devizne premije, ki so jo uvedle številne države, med drugimi tudi naša, ki pa je pomenila devalvacijo.

215.84, Newyork 4360.77 — 4397.09, Pariz 289.60 — 291.08, Praga 183.06 — 184.16, Trst 360.28 — 363.37, Avstrijski šilling v privatnem kliringu 8.90 — 9.—

Curih. Beograd 7.02, Pariz 20.38, London 15.0976, Newyork 308.375, Brus. 52.3125, Milan 25.40, Madrid 42.2250, Amsterdam 209.4250, Berlin 124.40, Dunaj 58, Stockholm 77.80, Oslo 75.80, København 67.35, Praga 12.89.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 536.29, Pariz 35.44, Praga 22.23, Curih 173.62, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elekti.

Ljubljana. Voja škoda 370 — 373, 7% investicijsko 77 — 78, 8% Blair 78 — 79, 7% Blair 66.50 — 67.50, 4% agrarne 46 do 47, 6% begliške 65 — 66.

Zagreb. Državne vrednote: Voja škoda 371 — 374, za maj — avgust 371 — 373, 7% investicijsko 77.50 — 80, 7% stabilizacijsko 74.50 den., 4% agrarne 46.50 — 47, 8% Blair 78 — 79, 7% Blair 67 — 68, 7% Drž. hipotekarna banka 71.75 — 74, 6% begliške 65 — 65.50; delnice: Narodna banka 5750 den., Priv. agrarna banka 228 — 230, Trboveljska 125 den., Sečera Osijek 140 do 160.

Beograd. Voja škoda 371.25 — 372.50 (371.80 — 373), za maj 371 — 372 (372 do 373), 7% investicijsko 79 den. (78.75), 4% agrarne 47.50 — 48, 6% begliške 65.75 do 66 (66), 8% Blair 78.50 bl., 7% Blair 67 do 67.50 (67), Narodna banka 5900 — 6100, Priv. agrarna banka 228 — 228.50 (227 do 228.50).

Dunaj. Državne železnice 25.30, Trboveljska 15.02, Alpine-Montan. 11.55.

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Chicago, 14. maja. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 91.1250, za julij 92.3750, za september 93.25; korusa: za maj 87, za julij 80.25 za september 74.8750.

+ Winnipeg, 14. maja. Začetni tečaj: Pšenica: za julij 87.75.

+ Ljubljanska borza (14. t. m.) Tendenc: za žito stalna. — Nudi se (vse franco nakladalna postaja): pšenica: baška, 78 kg, po 127 — 129; banatska, 78 kg težka po 125 — 127; oves: slavonski po 97 — 99; korusa: baška po 71 — 73; banatska po 70 — 72; moka: baška in banatska »0« po 200 — 220; baška »2« po 180 — 200; baška »5« po 160 — 180. otrobi: baški debeli po 95 — 100.

+ Novosadska blagovna borza (14. t. m.) Tendenc: nespremenjena. Promet srednji. Pšenica: baška potiska 126 — 128; slavonska 128 — 130; sremska in baška 124 — 126; gornjebaška 122 — 126. Oves: baški, sremski, slavonski 90 — 92.50. Ječmen: baški in sremski, 65/66 kg 125 — 130; jari, 67/68 kg 135 — 140. — Korusa: baška in sremska 69 — 71; banatska 68 — 69. — Moka: baška in sremski »0« in »0gg« 195 — 217.50; »2« 175 — 192.50; »5« 155 — 177.50; »6« 192.50 — 150; »7« 112.50 — 117.50; »8« 90 do 92.50. Fižol: baški, sremski beli 122.50 do 125. — Otrobi: baški, sremski, banatski 83 — 85.

+ Somborska blagovna borza (14. t. m.) Tendenc: prijazna. Promet 52 vagonov. — Pšenica: baška, okolica Sombor in gornjebaška 123 — 125; sremska in gornjebanatska 124 — 126; baška in banatska potiska, slavonska 128 — 130. — Oves: baški 95 do 100. — Moka: baška »0« in »0gg« 197.50 do 217.50; »2« 177.50 — 197.50; »5« 157.50 do 177.50; »6« 142.50 — 157.50; »7« 112.50 do 122.50; »8« 90 — 92.50. — Otrobi: baški 83 — 85.

+ Budimpeštanska termiska borza (14. t. m.) Tendenc: stalna. Pšenica: za maj 15.80, za junij 15.45 — 15.46; korusa: za maj 12.22 — 12.26, za julij 12.60 — 12.61.

BOMBAZ.

+ Liverpool, 13. maja. Tendenc: mirna. Zaključni tečaj: za maj 6.52 (6.62), za oktober 6.27 (6.37).

1500 slovenskih delavcev na poti v Eritrejo

Ze dober mesec dni odhajajo v Eritrejo in Somalijsko vojaštvo tudi večje in manjše skupine specializiranih in navadnih delavcev iz vseh pokrajin Italije. Delavce najemajo fašistični sindikati, ki imajo, kakor znano, izključno pravico posredovati za namestitve delavstva in uradništva pri privatnih podjetjih. Ljudem obljubljajo dobre plače, vojaško prehrano in stanovanja. Navadni delavci bodo baje prejeli po 25, specializirani pa po 35 lir na dan. Poleg tega bodo deležni še vseh onih davčnih olajšav kakor vpoklicani vojniki letnikov 1911, 1913 in 1914. Take vabe so privlačne, saj niti povprečne plače kvalificiranih delavcev v Italiji ne dosegajo onih 25 lir, ki jih bodo prejeli v vzhodni Afriki navadni delavci polne hrane in stanovanja. Mimo vsega pa bodo družine teh prostovoljcev pri podeljevanju podpor še posebej favorizirane.

Kljub temu pa se celo med nezaposlenimi zlepa ne najdejo ljudje, ki bi se kar na slepo udinjali gradbenim podjetjem, ki izvršujejo vojaška javna dela v Eritreji in Somalijski. Nihče sicer nima jasnega pojma, kako je v daljnih italijanskih kolonijah, vendar povedo prva pisma, ki so pričela prihajati iz eritrejskih delavskih taborišč, vse že s stereotipnimi besedami, da se ljudem dobro godi.

Klofute in aretacije

V poslednjem času so pričeli nabirati ljudi za vzhodno Afriko tudi po slovenskih in hrvatskih krajih. Zlasti mnogo ljudi se je prijavilo iz Ilirske Bistrice, Knežaka, Jelšan, pa tudi z Banjske planote in iz ostalih istih krajev. Slovenski fantje, ki odhajajo v Afriko, prepevajo na tri svoji poti, kakor zmerom, kadar se odpravljajo k vojakom ali kam drugam za daljši čas.

Kakor vselej pa so se zmotili tudi tokrat, čeprav so — prostovoljci. Njihova pesem je povzročila že več nesrečnih incidentov. O dveh poročah zagrebške »Istre«.

Zgodilo se je na goriškem kolodvoru, da se je skupina fantov iz goriške okolice poslavljal od svojcev po domače, s petjem in vriskanjem. Fašisti so se razvneli. In kmalu je prišlo do izživljanja in zasramovanja, ki ni ostalo brez posledic. V pretepu so jo izkupil eni kot drugi. Nekaj prostovoljcev je bilo prepevanju v bolnico, drugi v zapore. Ob neki drugi taki priliki pa se je spozabil celo namestnik tržaškega zveznega fašističnega tajnika, dr. Geffer-Wondrich, ki je spremljal skupino slovenskih prostovoljcev na tržaško postajo. Ko so fantje pričeli prepevati slovenske pesmi, je pristopil k enemu izmed njih in ga oklofotal. Neka zagrebška Italijanka pa je zavpila, da bi morali zapeti koroščani in se prekatati ricinovo olje, kakor včasih.

»Najboljši dučejevi vojaki«

Delavce nabirajo tudi v Trstu. Prav te dni so jih zbrali med nezaposlenimi ladje-delniki uslužbenci okrog 300. Tudi od njih se je poslovil odvetnik Geffer-Wondrich. Dajal jim je korajžjo, češ, da bo njihovo delo naporno in težavno, da pa naj se vselej spomnijo na dučejce, ker so tudi brez vojaške uniforme njegovi najboljši vojaki. Končno so se 7. t. m. zbrali v Trstu po-

leg omenjenih še druge velike skupine delavstva iz tržaške, goriške, videmske, reške, triške, belunske, forljske, padovanske, emilijske, ravenske, jakinske in beneške pokrajine, skupaj 4000 ljudi, ki so s dvema velikima parnikoma še tistega popoldne odpravili v daljno afriško deželo. Samo iz Julijske Krajine jih je bilo preko 1500.

Drobne vesti iz Goriške

— »Italia Redenta«, znana asimilacijska družba, ki je razvila v poslednjih letih s podporo fašističnega režima in samoupravnih oblasti ter fašističnih organizacij tako v Julijski krajini kakor v južni Tirolski zelo živahno delavnost, ne potujejoče samo šolske mladine v svojih solah in azilij, ki jih kljub vsem podporam spričo pomanjkanja sredstev ne gradi baš mnogo, marveč organizira v posameznih podeželskih krajih posebne tečaje tudi za odrasle. Take tečaje prireja v posameznih vaseh posebno v zimskem času, ko so naši ljudje še najmanj zaposleni. Vendar pri vsem fašističnem organizacijskem aparatu njenih tečajev ne poseja mnogo ljudi in še ti se jih udeležujejo zelo neredno, tako da mora marsikatera ura pouka odpasti. Prav te dni so se zaključili taki tečaji v kobarškem kotu. Priredili so jih v Borjani, pri Jevščku, na Krnu, v Smasteh in Kredu. Kot predavatelji so morali pri njih sodelovati krajevni učitelji.

— V Gorici se je po odredbi prosvetnega ministrstva ustanovil poseben pokrajinski odbor kot podružnica državne ustanove za ljudske in šolske knjižnice. Ta odbor bo oskrboval z italijanskimi knjigami dopolnjenimi organizacije in druga italijanska društva na deželi ter vse ljudske šole.

— V goriški pokrajini je po podatkih pokrajinskega gospodarskega sveta število popolnoma nezaposlenih nekoliko padlo, in sicer od 4718 na 4676. Zivila so se nadalje podražila tako, da je indeks cen na drobno porastel od 62.07 na 62.32 točk. Izvoz iz pokrajine je zelo nazadovale. Meseca marca je znašala njegova vrednost 421.000 lir, meseca aprila pa le 160.000 lir. Dohodki od davka na poslovni promet so se znižali od 188.500 na 118.000 lir. Vloge pri goriški hranilnici so padle za 1.093.000, pri poštini hranilnici pa porastle za 29.000 lir.

— Še zmerom za »zimsko pomoč«. Ze pred dvema mesecema se je zaključila tako znana fašistična akcija za podpiranje brezposelnih pozimi, vendar še zmerom pobirajo prispevke zlasti pri privatnikih. Tako so v Gorici samo meseca aprila nabrali pri 251 hišnih lastnikih (nad sto Slovencev) nad 3000, pri 354 lastnikih drugih objektov in zemljišč (120 Slovencev) pa okrog 7000 lir. Celih 27.000 lir pa so nabrali pri nameščenih javnih ustanov, in sicer srednjih in ljudskih šol, občinskih uprav, poštinih uradov, železnice, drugih državnih in občinskih industrijskih podjetij itd. Nabralna akcija se nadaljuje. Pravijo, da bodo s tem denarjem kriji primanjkljaj poslednje zimske socialne akcije.

— Velika tatvina. Poveljstvu 23. pešadijskega polka v Gorici je bilo pred dnevi ukradenih 10.000 lir. Vojaške oblasti kakor tudi orožniki so nemudoma uvedli preiskavo. Ugotovili so, da so denar ukradli neki civilisti, za katerimi pa za enkrat še ni nobene sledi.

Za Vas milostljiva gospa!

Zdravo in mladostno polt dobite, ako pigmentirate svojo kožo. Večja količina pigmenta da koži lepo, toplo barvo in večjo odpornost.

Nivea Vam napravi svežo in lepo kožo ter pospešuje obnovo tvoritev pigmenta.

NIVEA-CREME

Občni zbor ljubljanske borze

V borznih prostorih se je včeraj popoldne vršil X. redni občni zbor Ljubljanske borze za blago in vrednote, ki ga je vodil predsednik dr. Ivan Slokar. Predsednik se je v svojih uvodnih besedah spomnil našega velikega kralja Ureditelja, ki so mu zborovalci zaklicali trikratni »Slava!«. V svojih nadaljnjih izjavah je bil tudi spomnil smrti odličnega sodrudičnika dvorne svetnika g. Božidarja Bežka, ki je kot pravni tajnik in kot naslednik dvorne svetnika Dukiča vodil borzno razsodišče baš v času največje depresije. Pod njegovim vodstvom je doseglo naše razsodišče višek svoje razvojne stopnje. Razsodišče pa je nedavno zadel še drug udarec, ko je preminul veletrogoec g. Fran Stupica, ki je od početka ustanovitve borznega razsodišča sodeloval kot sodnik, pozneje pa stalno kot predsednik razsodišnega sveta.

Predsednik je nato pozdravil vse navzoče člane, posebej pa zastopnika banke uprave načelnika dr. Marna, predsednika Zbornice za TOI g. Jelčina, predstavnik Zveze trgovskih združenj g. Kaiserja in predstavnik Društva industrijev in veletrogocev ravnatelja g. Jerasa. V svojem poročilu je omenil, da se naša naše gospodarstvo še vedno v stanju težke depresije in so perspektive za bodočnost še določa nejasne. Avtarkična stremeljenja s pretiranimi carinskimi barjerami, uvoznimi kontingenti in prepovedmi so gospodarstvo

večine držav zadušila. Zaščitili so valute, pa upropastili gospodarstvo. Bilateralni kliringi onemogočajo prost razvoj mednarodne trgovine, ker slonijo na predpostavki kompenzacije uvoza z izvozom, ki je le v redkih primerih dosegljiva. Kljub spoznanju, da je ta sistem zgrešen, ne vidimo še nobenih poizkusov, da bi se mednarodno gospodarstvo izvleklo iz te mreže ovir, ki ga tesno objema in duši. Predstavnik gospodarstva pa ne smejo izgubiti upanja do povratka boljših časov. Voljo do življenja, ki jo ima instinktivno vsako živo bitje, mora imeti tudi gospodarski organizem. Tako opažamo, da so se nekateri stroke gospodarstva že akomodirale novemu stanju in da se kažejo že prvi znaki izboljšanja.

Poročilo finančnega odbora je podal njegov predsednik g. Ivan Gregorc, ki je med drugim omenil vzorno knjigovodstvo ter izrazil priznanje borznemu tajniku g. Kovachu. Bilanca je bila nato soglasno odobrena. Pri sledečih nadomestnih volitvah so bili soglasno izvoljeni v borzni svet g. dr. Ivan Slokar, dr. Josip Basaj, Fran Heinrichar, Avgust Tosti in dr. Fran Windischer; v finančni odbor so bili izvoljeni g. Ivan Gregorc, Janko Jovan, Anton Kralj, Josip Ljubič in Anton Soršak, v razsodišče pa g. Josip Ljubič, Oto Lorant, Cesar Menardi, dr. Ciril Pavlin in Slavo Simončič.

Gospodarske vesti

— Vprašanje stabilizacije svetovnih valut. Ameriški finančni minister Morgenthau je v ponedeljek po radiu podal važno izjavo, v kateri je med drugim dejal: Daleč smo od tega, da bi želeli povzročiti nekakšno tekmo v devalvaciji valut. Ravno nasprotno! Svetu hočemo nuditi dolarsko devizo s tako stabilno vrednostjo, da bo lahko postala merilo za trgovino in izhodišče za postopno, dejansko stabilizacijo razmerja med glavnimi svetovnimi devizami. To delo ne bo tako težko, kakor se misli, če bodo vse strani kazale dobro voljo. Washington ne bo delal nobenih ovir poizkusa, da se stabilizirajo svetovne valute. Zedinjene države ne bodo izdale nobenih enostranskih valutnih ukrepov, ki bi škodili drugim valutam. Preden bomo sklenili bodoče valutne sporazume, je dejal minister Morgenthau, pa se bomo morali prirediti, ali ne bi s tem izgubili vse tisto, kar smo pridobili s svojim napornim delom za obnovo ameriškega gospodarskega življenja. Ponavljam, da nismo nasprotniki sporazumne mednarodne stabilizacije. Če pa bodo drugi veliki trgovski narodi delali na valutnem področju na lastno pest, ne da bi spoštovali naše interese, potem naj vedo, da tudi mi nimamo vezanih rok.

— Iz Londona poročajo, da tolačilni takomski finančni in gospodarski krogi govor ameriškega finančnega ministra kot poziv Veliki Britaniji, da bi se sporazumno udelili odnosi med dolarjem in funtom. Po poročilu iz Washingtona se je minister Morgenthau posvetoval s predsednikom Rooseveltom o svojem radijskem govoru v vseh podrobnostih.

— Italija je prepovedala izvoz srebra. Iz Rima poročajo, da je italijanska vlada

izdala dekret, po katerem je prepovedan izvoz srebra, in sicer srebra v palicah, v ploščah, v prahu, obrabljenih srebrnih izdelkih in srebrnega denarja.

— Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvođe d. d. bodo imele v četrtek redni občni zbor, kjer je na dnevnem redu kot 9. točka vprašanje nakupa delnic. Kakor doznavamo, gre za predlog, po katerem naj bi družba kupila velik paket delnic Ljubljanske kreditne banke, in sicer od večinskega sindikata delničarjev Ljubljanske kreditne banke. Kakor znano ima Ljubljanska kreditna banka večino delnic (80 odst.) Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvođe.

— Iz naše industrije cimenta. Beočinska tvornica cimenta objavlja svojo bilanco za preteklo leto, iz katere je razvidno, da je imela ta družba lani 4.3 milijon Din čistega dobička (predl. 5.6 milij. Din), in to nazvije temu, da so bile cementne tvornice o priliki uvedbe trošarine na cement obremenjene s polovico trošarinske obremenitve.

— Obrtniško razstavo bi lahko imenovali velik del vselejše, če bi združili vse obrtnike-razstaviljale, ki so sicer nameščeni zaradi boljšega pregleda po strokah in blagovnih skupinah v raznih paviljonih. Poleg pregleda naše industrijske produkcije nudi baš ljubljanski vselejsem čim popolnejšo sliko obrtniške delavnosti v naši banovini. Seveda onih obrtnih panog, ki izdelujejo blago, zmožno za kupčevanje na vselejsemu ali na razstavi. Letošnji vselejsem od 1. do 11. junija bo posebno bogato založen z obrtniški izdelki. Saj bo zastopanih samo pohištvenih mizarjev 82, nadalje razstavljajo tapetniki, žimzari in ščetarji, pečarji, kovinarji, kolariji, pletarji, krznarji, čevljarji, mesarji in prekaševalci itd. Zlasti številno je zastopana naša obrt ob-

lačilne stroke na modnih revijah, ki bodo vsak dan na vselejsemu v paviljonu »K« (prijavljenih je preko 70 obrtnic in obrtnikov). Prezreti tudi ne gre hvalavrednega podpiranja naše male obrti po uradu za pospeševanje obrti banke uprave. V skupnem oddelku bo razstavilo približno 40 malih obrtnikov. Če seštejemo vse te številke, ni ljubljanski vselejsem samo industrijska, marveč tudi velepomembna obrtniška razstava.

— Naša pohištvena obrt bo prav lepo zastopana na letošnjem apomladanskem vselejsemu v Ljubljani od 1. do 11. junija. Na tej razstavi bo vsakdo videl, kako se naši mizarjski mojstri trudijo v vsem, da bi ustregli kupcu. Današnje pohištvo je odvrnil nekdanjo ornamentiko ter je gladko, masivno in prostorno, ustrezajoče docela sedanjim gradbenim tehnikam. Razstavljene bodo vsakovrstne spalnice, jedilnice, saloni, gosposke, dekleške in otroške sobe. Gospodinje posebno opozarjamo na novodobno kuhinjsko pohištvo, ki je napravljeno tako praktično, da prihrani gospodinji mnogo naporenega tekanja sem in tja po kuhinji in brezpotno zamudo časa. Vsak, ki mu je v mislih nakup nove opreme, naj si pride na vselejsem ogledat izdelke naših iznajdljivih mizarjev. Pohištvena razstava bo obsegala preko 1000 m².

— Dobava. Gradbeni oddelk direktorje državnih železnic v Ljubljani sprejema od 17. t. m. ponudbe glede dobave 1000 kg SM železa, 1 lamele, 2 kotnih želez, 20 U-želez in 600 matičnih vijakov.

— Dobave. Pri intendanturi komande savske divizijske oblasti v Zagrebu se v 13. t. m. javna ustmena licitacija za dobavo večje količine drva za garnizijo Karlovac. Dne 20. t. m. se vrši v pisarni komisarja dravske stalne vojne bolnice v Ljubljani druga javna licitacija za dobavo žemlje po dnevi potrebi za prehrano bolnikov. Komanda mornarice kraljevine Jugoslavije v Zemunu sprejema od 25. t. m. ponudbe za dobavo 12.000 parov bombažnih nogavic.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema od 16. t. m. ponudbe glede dobave orodja, telefonskih aparatov, električnih zvoncev in aparatov. Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema od 16. t. m. ponudbe glede dobave brusnih kamnov, orodja, bukovnega oglja, jeklenih vrvi; do 23. t. m. pa glede dobave žičnikov, žarnic in električnega materiala. Dne 28. t. m. se bo vršila pri upravi državnih monopolov v Beogradu licitacija glede dobave lesa; 8. junija pa glede dobave papirja. Dne 23. t. m. se bo vršila pri komandi mornarice v Zemunu licitacija glede dobave platna; 25. t. m. pa glede dobave sukna. Dne 4. junija se bo vršila pri upravi smodnišnice v Kamniku licitacija glede dobave kalijevoga solitra in žvepla; 5. junija pa glede dobave lesa. Pri ekonomskem oddelku generalne direktorje državnih železnic v Beogradu se bodo vršile naslednje ofertne licitacije: 27. t. m. glede dobave steklenice za kisik; 28. t. m. pa glede dobave plati za pokrivanje vagonov.

Borze

Devize.

Ljubljana (2 vikto premio 28.5 odstot.) Amsterdam 297.41 — 299.01 Berlin 758.08 — 769.95 Brusel 742.85 — 747.92 Curih 1421.01 — 1428.08 London 213.7 —

»Riviera«
zobna pasta

daje ustam prijeten in osvežujoč vonj, temeljito »frificira« odstraňuje hitro zobni kamen in ohrani zdravje in bele zobe. To pasto uporabljajo v vseh kulturnih državah

Letni časi v omari

Najnovjša metoda za preizkuševanje gradbenih snovi — Pomlad, poletje, jesen in zima trikrat v dveh tednih

V dunajskem tehnološkem muzeju so osnovali posebno preizkuševalnico za vsakovrstni gradbeni material. Naloga te preizkuševalnice je dognati, kako vpliva vreme, podnebje in letni časi na material. V to svrhu ima na razpolago aparaturo, kakršni doslej v Evropi ni para.

Nad material povezujejo zvono podobno omaro, ki v njej lahko umetno proizvedejo čim več vsakega poljubnega vremena, sončni žar, dež, točo, mraz, veter i. t. d.

Te čimtelje lahko tudi poljubno kombinirajo, in sicer do potankosti tako, da ustrezajo prilikam v naravi. Pri dežju ne proizvajajo n. pr. samo določene množine in energije, s katero pada na predmete, temveč ga napravijo tudi takšnega, da vsebuje

delce prahu in saj, absorbirane pline in kisline, kakršne prinaša s seboj iz ozračja kakšnega industrijskega centra. Najvažnejše pa je to, da se dajo te vremenske prilike povzročiti v takšnem zaporedju, kakršno prinašajo s seboj letni časi, in sicer v neprimerno hitrejši izmenjavi. Tako je mogoče pomlad, poletje, jesen in zimo ponoviti po trikrat v dveh tednih.

Ultravijolno sestavino sončnih žarkov dajejo dve kremenčevi žarnici, toplotne žarke električna spiralna telesa, topli zrak nudita dva plinska gorilnika, pri čemer se dasta vodna para in ogljikova kislina dovajati v določenih množinah iz gorilnega plina v »ozračje« zvona. Aparat, ki proizvaja veter, in hladilni aparat spadata istotak k tej zanimivi napravi. Kako točno funkcionira stvar, je razvidno že iz tega, da se da

sijanje umetnega sonca

naravnati v skladu z letnim časom tudi glede spreminjajočega se kota, v katerem vpadajo sončni žarki v naravi; nadalje so upoštevali, da je v vsakem letnem času neko določeno povprečno število oblačnih, deževnih in vetrovnih dni. V štirih dnevih in pol se tedaj v zvoncu odigra celo leto vremenskih prilik, v skrajšani in zgoščeni obliki.

Gradivo ostane v preizkuševališču toliko časa izpostavljeno vsem umetnim vremenskim vplivom, da morejo potem eksperimentatorji določeno povedati, ali bo n. pr. neka vrsta strešne opeke zdržala

deset ali trideset let brez škode.

Seveda pa preizkušajo vsako gradivo istočasno posebej še po običajnih kemičnih in mehaničnih metodah glede sestave, trdnosti, obrabnosti itd.

Maršal Pilsudski bo počival med poljskimi kralji

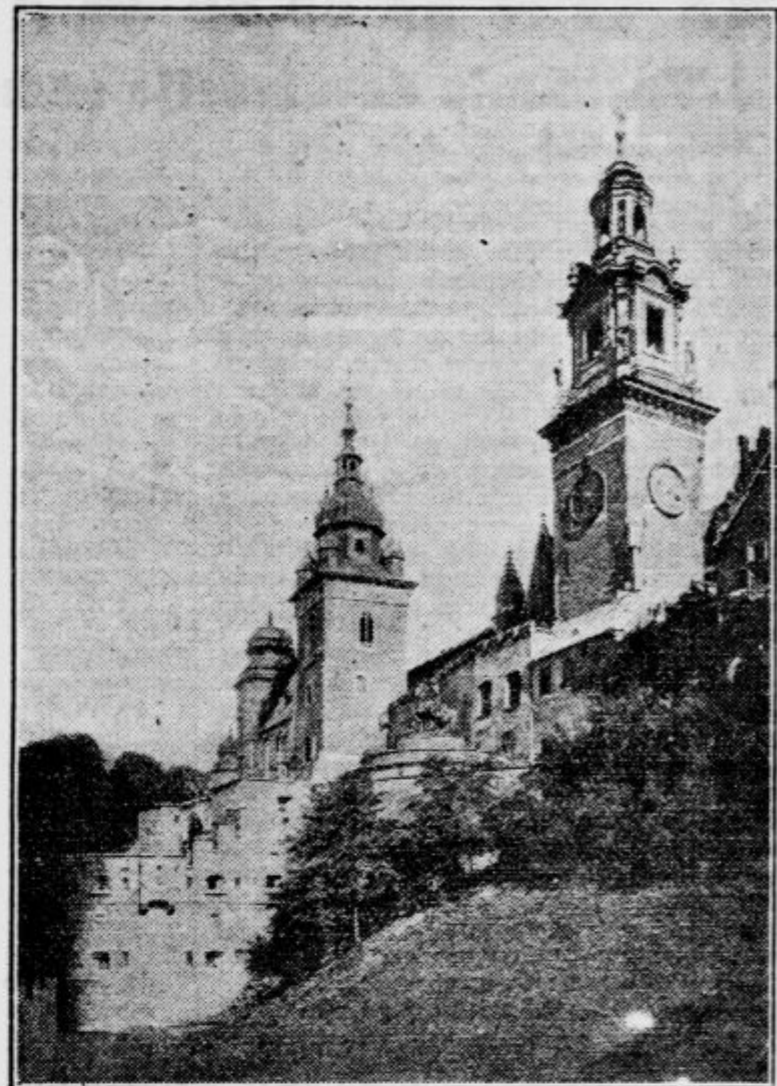
na zgodovinskem Wawelu pri Krakovu

V starem poljskem zgodovinskem mestu Krakovu, ki ga je po poljski legendi osnoval vojvoda Krakus in ga je Boleslav Smeli v 11. stoletju napravil za poljsko prestolnico, bodo položili predvidoma v soboto, 18. t. m. smrtne ostanke maršala Josefa Pilsudskega k večnemu počitku. Krakov je bil od Sigismunda III. prestolnica poljskih kraljev in je dosegel višek svoje moči pod dinastijo Jagelloncev v 15. in 16. stoletju, ko so ga šteli med najlepša mesta v Evropi.

V bližini Krakova stoji sloviti Wawel na lepem gričku. To je eden najznamenitejših spomenikov poljske zgodovine. V Wawelu so krasne dvorane nekdanjih poljskih kraljev z dragoceni gobelini in s galerijo renesančnih in baročnih slik, v katedrali Wawela so kripte.

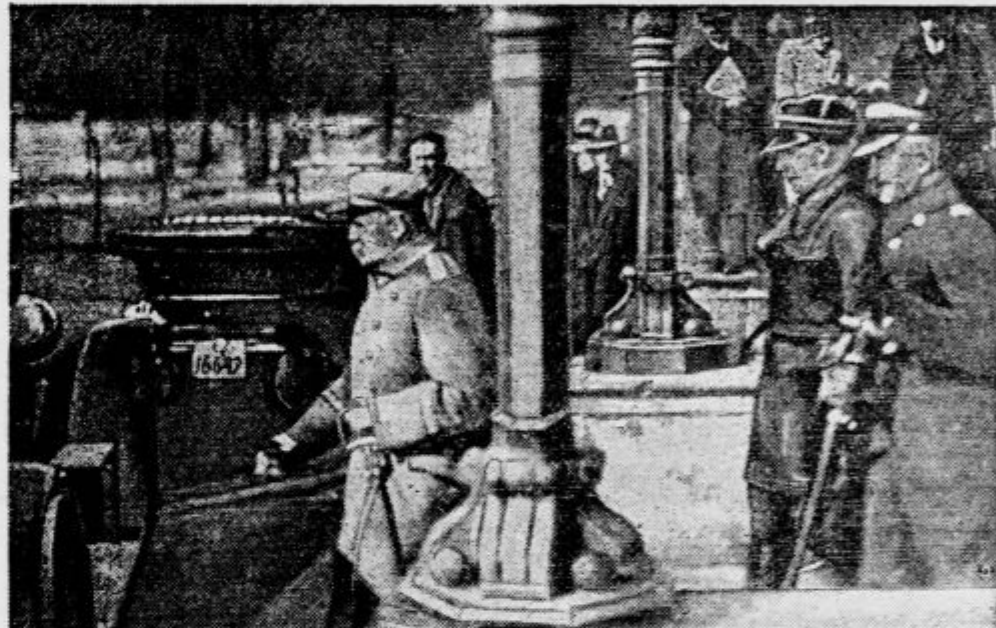
Sredi cerkve je grob sv. Stanislava, ki je škofoval v Krakovu, potem se vrste grobnice poljskih kraljev, med njimi grob slavnega Jana Sobieskega. Posebna kripa pa hrani sarkofage dveh kraljev poljskega duha: pesnika Adama Mickiewicza in Julija Slowackega. Na Wawelu stoji tudi spomenik poljskega narodnega junaka Kuściuszkza, ki je l. 1794. organiziral vstajo poljskih domoljubov. Njegova gomila, pokrita z zemljo vseh poljskih pokrajin, leži zunaj mesta in je tako postavljena, da se vidi daleč naokoli.

V tej kripti bodo položili k večnemu počitku smrtne ostanke največjega in najslavnejšega Poljaka sedanosti, maršala

Wawel s severne strani

Josefa Pilsudskega, ki je po dolgem bojevanju v nedeljo zvečer preminil v palači varšavskega Belvedera. Njegovo truplo bodo po pokopniški lastni želji izročili znamenitemu zavodu varšavske univerze v preiskavo, dočim bodo maršalove srece pokopali ob vznožju groba njegove matere v Vilnu.

Markantna postava maršala Pilsudskega se je vedno močno odražala od okolice

Milijone bodo delili

Konec spora za dediščino 100 milijonov funtov

V burnem revolucionarnem letu 1848. se je izselil trgovski pomočnik Leopold Weissberger v Avstralijo, kjer je umrl l. 1888. kot bogat mož. Zapustil je petrolejske vrelce, razsežna zemljišča, tvornice, gradove in vrednostne papirje v skupni vrednosti 100 milijonov angleških funtov.

Ko se je razvedelo za ogromno dediščino, so se začeli oglašati »sorodniki« vseh kontinentov: vsakdo je upal, da bo deležen vsaj drobca zapuščine. Če se mu ne posreči ugrabiti celote. Edinole iz Afrike se ni javil noben upravičenec. Poleg številnih »sorodnikov« in imenjakov imovitega izseljenca pa se je prijavilo še nešteto drugih, ki so trdili o sebi, da so pomagali Weissbergerju v mladih letih, ko je bil še sirota, na nogo. Tako je naraslo število interesentov.

Francija in Abesinija

Londonske »Times« poročajo, da je v soboto angleški zunanji minister Simon sprejel italijanskega poslanika Grandia ter mu označil angleško stališče v abesinskem vprašanju. Anglija se nikakor ne strinja s tem, da se Italija tako močno angažira v Afriki v trenutkih, ki so tako kritični za evropske razmere. Baje je tudi francoski zunanji minister Laval sporočil v Rim, da ne bi mogla francoska vlada pod nobenimi pogoji pristati na aneksijo Abesinije s strani Italije. Takšna politika bi znatno okrnila francoske interese v Afriki, ker bi zmanjšala pomen pristanišča Džibuti ter bi s direktno zvezo med Eritrejo in Italijansko Somalijo odrezala Francosko Somalijo od Abesinije ter ponižala francosko kolonialno posest v tem delu Afrike na stopnjo brez pomembne postojanke.

Katastrofalen požar v Monakovem

V manih Metzelerjevih delavnicah v Monakovem, ki izdelujejo gumaste obroke in druge predmete, je izbruhnil te dni iz še nepojasnjenega vzroka velik požar. Nastal je morda po samovžigu v pralnici gume.

Zaman se je sploščata vratar z nekoliko pomočniki trudil pogasiti ogenj. Ta se je tako naglo razširil na sosedne objekte in na glavno poslopje, da so gasilci, ki so pribreželi od vseh strani, s težavo še utegnili preprečiti, da ni dosegel stanovanjskih poslopj v bližini skladišč bencina. Pri gašenju se je ponesrečilo 26 mož, deloma zaradi tega, ker so vdihovali pare gorečega žvepla. Nekateri med njimi so še vedno v smrtni nevarnosti. Požar so pogasili šele po celodnevem trudu, škodo cenijo na milijon mark.

Jubilejna kolajna in novce

Zgoraj: Jubilejna angleška kolajna, ki jo podeljuje angleški kralj ob svoji 25-letnici vladanja za odlične državljanske zasluge — Spodaj: Jubilejni novce

O beluših

šparglji so lahko prebavljivi in zdravi

Beluši ali šparglji veljajo že od nekdaj za posebno pomladno delikateso. So okusni, tečni, lahko prebavljivi in zdravi ko risti.

Beluši vsebujejo sicer 93 odst. vode, toda pri tem 2 odst. beljakovine, 3 in četrt odst. ogljikovih hidratov in četrtino odst. maščobe. Z maslom in krušnimi drobtinami se njih hranilna vrednost še bistveno poveča. Ker odpravljajo beluši seč in zimske razkrojitve v telesu, jih lahko s pridom uporabimo za pomladno čiščenje krvi. Močni, slabi duh, ki ga dobi seč po beluših,

izvira od žvepljenih snovi, ki so v njih in se v našem organizmu iz njih razcepijo.

Mehko kuhani beluši so izborna jed za bolnike. Samo revmatiki naj se jih vsaj v večji množini izogibajo, ker je v tej jedi nekaj tako zvanih purinovih snovi, ki tem bolnikom škodujejo. Pač pa dobe doječe matere po beluših baje več mleka.

Beluše skuhaj in jej po možnosti brez začimb, ker te uničujejo njih naravni okus. S čajnim maslom in drobtinami so pač najboljši.

Ljubezen v maju, poroka v hladu

Zanimiva statistika

Neka češkoslovaška statistika je sedaj tudi s številkami podprla že davno znano resnico: ljudje, vsaj

na severni polobli.

se ljubijo najbolj v toplih mesecih, poročajo pa v hladnejših časih.

Od septembra do aprila se izvrši namreč na Češkoslovaškem — drugod menda tudi ne bo drugače — 70 odst. vseh porok, v ostalih štirih poletnih mesecih pa le 30

odst. Pri tem je upoštevati, da ljudje dajejo prednost še juniju, juliju in avgustu zato, ker lahko v tem času združijo

dopust s poročnim potovanjem.

V mesecih oktobru, novembru in februarju je največ porok, najmanj v marcu (3 in pol odst.), potem v decembru in maju, ki se ponašata s 7 odst. Povsem v hladnih dneh se torej parčki tudi ne »jemljejo« radi.

Najstarejši plemenitaški naslov

Konec Jenšenskih vojvod, Konfucijevih potomcev

Nankijska vlada je odpravila s posebnim zakonom vse plemenitaške naslove na Kitajskem. Zakon je prizadel tudi rodno vojvodov Jenšenskih, ki so prejeli ta naslov pred dvema tisočletjema za časa dinastije Han, ko je Kitajska doživela prvi razcvet svoje kulture. Člani tedanje rodbine King, v kateri se je rodil modrijan in verski ustanovitelj Konfucij, so prejeli

tedaj dedno plemstvo. Odtlej je poglavar družine nosil naslov vojvode iz Jenšenga, po ozemlju Jen, v katerem se je Konfucij rodil. Navzlic temu, da so plemenitaški naslovi odpravljeni, pa je nankijska vlada izkazala svoje spoštovanje Konfucijevim potomcem na drug način. Direktni potomci lahko nosijo namreč naslov »mojstrov žrtve za Konfucija, popolnega, vzvišenega modreca in največjega učitelja«. Razen tega jim ne bo treba ničesar plačati za obiskovanje visokih šol.

Golijat med nogometaši

V Bukarešti je doživelo športno občinstvo nedavno svojevrstno senzacijo: rumunsko nogometaše, ki so se merili z nasprotniki, je privedel na igrišče znani športnik Goga Mitu, pravcati velikan, znan v Rumuniji kot rumunski Carnerax

Obvezne priprave za zračne napade

V angleškem parlamentu bodo prihodnji teden med debato o razorožitvenem vprašanju razpravljali tudi o načrtu za uvedbo obveznih vežb za zaščito civilnega prebivalstva pred zračnimi napadi. Po tem vladnem načrtu se bodo morali odrasli kakor otroci izsolati v rabi mask in v vedanju med zračnimi napadi. Oblasti bodo v ta namen organizirale tudi fingirane zračne napade na mesta.

Dom za rumunske pisatelje

Rumunski kralj Karol je te dni otvoril teden knjige in je ob tej priliki imel na govor, v katerem je pokazal veliko zanimanje za usodo književnosti in pisateljev. Kralj je izjavil, da mora stati literatura na stopnji splošne narodne prosvete, ker predstavlja dušo vsega naroda, iz katerega je izšla. V zaključku svojega govora je kralj naznanil, da voli ustanovo v znesku dveh milijonov lejev za zidavo pisateljskega doma, kar so sprejeli književniki z vihnim odobravanjem.

Skrivnostna kuga v Franciji

V okolici Foixa na Južnem Francoskem se pojavlja v zadnjem času skrivnostna kužna bolezen, zavoljo katere je umrlo že večje število oseb. Trupla postanejo črna in se razkrojijo v nekoliko urah. Nekateri mislijo, da gre za redko obliko infekcijskega šena. Oblasti so izdale najstrožje zdravstvene ukrepe.

A NEKDOTA

O Bismarcku je šla govorica, da bo obiskal nemške afriške kolonije. Ko so ga vprašali, da-li je res, je odvrnil s resnim obrazom:

»Da.«

»A kako pojdete tja?« so ga še vprašali.

»Pojahal bom na osto, ki si je to izmislil,« je odvrnil kancelar.

VS AK DAN ENA

»Res pomilovanje vreden starec, ta zvezdogled! Še na stara leta si mora ponoči služiti kruhek«

Kulturni pregled

Koncert pianista Koczalskega

Ljubljana, 14. maja.

Naša letošnja koncertna sezona ni bila baš bogata s prvotnimi pianističnimi produkcijami, zato smo z navdušenjem pozdravili, da je Glasbena Matica povabila med nami mudečega se poljsk. pianista Koczalskega, da je priredil svoj koncert snoti v dvorani Filharmonične družbe. Ugodno naključje je zvezalo koncert s proslavo 125letnice rojstva največjega slovanskega glasbenika in enega največjih svetovnih sploh, Friderika Chopina. Koncert je bil torej posvečen izključno skladbam Chopina, čigar mojstrski interpret je Koczalski Raoul Koczalski je prav letos prekorail Rubikon 50letnice in že 43 let potuje po svetu kot eden najodličnejših pianistov in interpretov Chopinove muzike. Prodi je do globine teh skladb ter jih podaja ne le z veliko virtuoznostjo, temveč tudi do kraja adekvatno njih vsebini, ter tako vedno znova oživlja te pri nas morda še vedno ne zadosti spoštovane in obudovane umotvora, čijh vpliv je še danes znan.

Sporod je obsegal 9, z dodatki 14 Chopinovih skladb. Na prvem mestu je bila sonata op. 35, velikopotezno, zanositelo delo z orjaškimi kontrasti. Iz te sonate ni čuti Chopina - lirika, temveč epika. Sonata ima svoj simfonični prototip v Beethovenovi Eroici, s katero jo veže tudi razporeditev stavkov. Žalna koračnica je četrta med nesmrtnimi, ki prično s Händlovim in obema Beethovenovima. Finale pa je v svoji problematičnosti in unisono-teku kar

vizionaren pogled v bodočnost, v snovanje glasbe 100 let po Chopinovi smrti — proslavi pogled velikega genija.

Drugi del sporeda je navajal zelo znani Impromptu op. 66, ki ga Chopin sam ni smatral vrednega izdaja, lepo zaokroženi valček op. 42 ter tri etude iz op. 25: tretja v gis-molu, tretja v f-duru (Leichtentritt s pridom opozarja na čudovito in nezapazno simetrijo tega dela) in heroična v a-molu, pač najgrandioznejša slika vseh etud, kar jih je bilo kdaj sploh napisanih. Tretji del je stavil na prvo mesto prvi scherzo op. 20, slavni nocturne op. 27-2 in viteško polonezo op. 53 (ne op. 13) s pianističnim strahom basovih oktav.

No, o tehničnih težkočah nam interpretacija Koczalskega pač ni dala slutiti: vse je bilo igrano s tako lahkoto in tako dočela v službi dela, da je bila absolutna brezhibnost tehnike že samo po sebi umiljiva premisa. Seveda publika, ki je do kraja napolnila dvorano, ni pustila oditi pianista. Moral je dodajati in je naravno dodajal spet Chopina: najprej čudovite varijacije berceuse op. 57, nato cis-mol valček op. 64-2, dalje Lisztovo priredbo Chopinove pesmi »Dekličina želja« — nekoliko bombastno in pretirano stavišana stvar — potem pa še ges-dur etudo po črnih tipkah (op. 10-5) in za zadnji nameček prvi kosček iz op. 72 št. 3, écosaise.

Tako nam je pianist svetovnega slovesa v brezpopojno čisti in dovršeni interpretaciji pomagal proslaviti jubilej prvega slovanskega, in s tem našega skadatelja.

Iz revij in zbornikov

»Etnolog«, glasnik Etnografskega muzeja v Ljubljani, ki izhaja v redakciji ravnatelja tega muzeja, bivšega ministra dr. Nika Zupaniča, je pravkar izšel v obsebnem zvezku, ki tvori sedmo knjigo tega zbornika. Na uvodnem mestu je reproducirani posnetek Pirnatovega kipa blagopojnega kralja Aleksandra. Topel nekrolog velikemu Ureditelju je napisal dr. N. Zupanič. Izmed razprav v tem 236 strani obsegačem zborniku posebej opozarjamo na sledeče: Zupnik Anton Mrkun je v spisu »Narodopisno blago iz Dobropoljske doline« zbral iz tega kraja mnogo zanimivega gradiva, ki osvetljuje ljudsko življenje in psihologijo. R. Andrejka je prispeval razpravo »Star kmečki inventar iz 18. stoletja«. Listina, ki jo je odkril, poteka iz arhiva škofješkega gospodstva in nam kaže stanje kmečkega gospodarstva selške doline v začetku 18. stoletja ter vso opremo gruntarske hiše v tej dobi. Zagrebški romanist, univ. prof. dr. Petar Skok je zastopnik z drugim delom svojih jezikoslovnih študij »Z slovenske toponomastike« (o prvem delu je na tem mestu razpravljali pokojni dr. Tuma). Učeni raziskovalec se bavi s toponomastiko ljubljanske okolice, s sufiksom -e, gen. -ete v slovenskih priimkih in krajevnih imenih, z imenom Celovec in še z nekaterimi vprašanji. N. Zupanič objavlja predavanje »Izvor in ime Antona«, ki ga je imel na tretjem bizantološkem kongresu v Atenah. Mičun M. Pavličević priobčuje iz svoje neizčrpane zbirke o Črnogorcih dva nova prispevka (»Črnogorske anekdote o Hrvatima«). M. Simonič je avtor obsežne in temeljite razprave »Migracije na Kočevskem v luči primkov«. Zbiralec narodnega blaga Ivan Šašel nadaljuje svojo avtobiografijo. N. Zupanič razpravlja o imenu Grk v pomenu velikana pri Belokranjcih, dr. J. Mal pa o božjepotnih spominih in »podstiki«.

Pod zaglavjem Kronika, referati in kritike je med drugim izšla daljša kritika dr. Rusove knjige »Kralji dinastije Svevladičev«. Spisal jo je dr. Zupanič. — Zbornik je ilustriran in lepo predstavlja našo etnografsko vedo.

Prejkar izšla 8. številka kulturne in socialne revije »Misel in delo« je v glavnem posvečena pravkar zaključenemu kongresu nacionalne akademije mladine v Ljubljani. O nalogi mladine razpravlja uvodnik, v katerem pravi uredništvo med drugim: »Sedanja mladina čaka težka naloga, da ustvari konstruktivno nacionalno in državno zavest, ki je potrebna za utrjevanje in napredek države in ki daje sleherniku pravi ponos in zavest državljanstva in s tem voljo za aktivno udeleževanje v skupno narodno in državno korist. Naloga prejšnje generacije je bila, da ustvari Jugoslavijo in s tem zunanje pogoje za narodno državno življenje; naloga sedanje mladine je, da Jugoslavijo notranje zgradi, v državni skupnosti in v posamezniku, in da tako ustvari Jugoslavo.«

Dr. Ernest Turk je prispeval članek »Jugoslavanska misel in nacionalno gibanje med slovanske omladine do ujediniteljstva«. Po krajšem historiatu razvoja jugoslovanske misli na vsem slovanskem jugu označuje pisec delovanje predvojnne slovanske akademске mladine, zlasti se Preporodovcev.

O fašističnem pojmovanju lastne razpravlja dr. B. Vrčon v članku »Fašizem in lastnina«. V Obzorniku čitamo zunanje politični pregled dr. B. V. »Med Stresom in Zenev«. dr. L. Lah razglablja v zvezi s knjigo dr. Voj. Mladenovića »Z pedagogike teorije i prakse« vedno aktualno vprašanje nacionalne vzgoje. dr. J. Bohinjec se bavi z vprašanjem zavarovanja zoper požar, S. B. poroča o reviji »Javnost«. Poročilo o obsebnem zho. »Zveze jugoslovanskih naprednih akademskih starešin in več dionih beležk, ki jim je treba prišteti še glose na platnicah, zaključujejo številko.

»Zdravniški vestnik« (izhaja v redakciji dr. N. Neubauerja) prinaša v najnovejšem (4.) zvezku začetek daljšega članka znanega oftalmologa primarija dr. L. Ješeta. »Okulistika v splošni praksi«, namenjen praktičnim zdravnikom, ki niso imeli prilike, da bi se temeljite seznanili z okulistiko dr. A. Breclja poroča o primeru izrednega ozdravljenja Adele Čokeljeve. Primarij dr. J. Choleva priobčuje podatke o borbi proti raku v severnih slovanskih državah (Rusija, Ukrajina, Poljska). Nadaljuje se razprava docenta dr. B. Škerlja »Tolovadba in floveško telo« (s številnimi razpredelnimi in grafičnimi ponazorili). Zanimive primere »Z venerološke prakse« je prispeval primarij dr. H. Robič. — Priročnik »Evgenika« (v redakciji dr. B. Škerlja)

prinaša članek priv. doc. dr. Avgusta Munde »Indicirana odprava telesnega plodu, in naš kazenski zakon«, P. Popeno članek »Operacije in več zapiskov pod zaglavjem »Zakonodajec«, »Drobne vesti« in »Književnost«.

»Zenski svet« (urednica P. Kočvarjeva) prinaša v majniškem zvezku članek Zlate Pirnatove »Mati v jugoslovanski narodni pesmi«, nadaljevanje povesti Maše Slavčeve »Pod dalmatinskim solncem« in konec članka Pavle Hočvarjeve o Františki Plaminkovi. Takisto se končuje članek Olge Grahorjeve »Položaj srbske žene v srednjem veku«. Ista avtorica razpravlja o vprašanju »Ali naj se žene bavijo s politiko ali ne?« Ivan Vrhovnik v spomin je napisala P. Hočvarjeva tople vrstice, Angela Vodetova pa vodi čitatelje med sara-jevske žene. V Obzorniku je objavljena Mirana Jarca ocena pesniške zbirke Mare Lutovce »Breze in bori«.

»Proteus«, ilustriran časopis za poljudno prirodznanstvo (urednik dr. Pavel Groselj) priobčuje daljši članek dr. Alfreda Šerka »Kdo je dedno obremenjen?« Pisec seznaja čitatelja z naukom mendelizma in kaže na mnogih zanimivih primerih značaj in potek dedovanja; zlasti skuša razčistiti pojem dedne obremenjenosti, ki jo mnogi povsem napačno istovetijo z duševno manjvrednostjo. O rastlinskih barvilih antokianih piše Rafael Bačar, Branko Rudolf pa razpravlja o ribjem sluhu. Zaključuje se razprava dr. B. Škerlja »Rase in rasizem«, v kateri pravi pisec ob koncu: »Znanstvena antropologija ne more dati podlage za kakršenkoli rasizem. Če bo pa prišla do spoznanj, ki bodo opravčevala različno vrednotenje ras ali rasnih mešavin, se bomo morali s tem pač tudi sprijazniti. Toda to ne bo več rasizem.« Pod drobnimi vestmi in odgovorih na vprašanja najde čitatelj to ali ono zanimivost iz prirode.

»Priatelj« priobčuje v peti številki med drugim nadaljevanje povesti Antonia Ingoliča »Mlada letca«, Franceta Bevka »Eti-ko« »Smehe«, odlomek iz romana o Prešernu, ki ga piše Ika Vaštolova »Hodil pota bom temolenc. Tu nastopajo poleg Prešerna Sreznjevski, Stanko Vraz, dr. H. Costa in dr. V. Številki, ki je moderno ilustrirana, je objavljenih tudi več prevodov, poučnih člankov in obilo drobiža.

Zagrebški »Književni horizont«, ki jih urejuje književnik in profesor Ladi-slav Zimbrek, priobčujejo nadaljevanje odlomkov iz dnevnika Vladimira Nazora »Kristali i slemenek«. V teh »večernih beležkah« je marsikaj zanimiv zapisek, ki osvetljuje osebnost in delo slavnega pesnika. Opozoriti je treba tudi na njegove prevode iz Carduccija in d'Annunzia. S. Zupič obširneje karakterizira »Preproste pesmi M. Klopčiča, ki v njih odkriva mnoge vrline, vendar pa sodi, da se jim preveč pozna programatična tendenca, ki nikakor ne koristi poeziji. O postanku in psihologiji umetniškega dela razpravlja v daljšem članku L. Zimbrek. Ljudovit Jonke je prispeval informativno študijo o češkem pisatelju Ivanu Olbrachtu, ki ga čitatelji poznajo približno tudi odlomek iz romana »Zrcalo za rešetkamic«. Omeniti je še dr. Mirka Perkovića »Nekoliko misli o našem književnem jeziku«. Sicer je v tem zvezku posebno častno zastopana lirika.

Nov zvezek »Življenja in svet«. Pravkar izšla 21. številka našega priljubljenejšega tedenskega obzornika priložuje na uvodnem mestu zanimivo astronomsko črtico »Starost svetla«. Nadaljuje se članek Iva Lapajnetta »Naše pomladie (s štirimi ilustracijami) Dr. Anton Debeljak vodi čitatelja »Po sinji Adrijati, končuje se uvo-la Vladimir Bartola »Deklica s košarico«, nadaljuje pa Essad - begova »Zarota zoper svet«. Ob bližajoči se pidesetletnici smrti V. Hugoja priobčuje »Življenje in svet« članek dr. Vlad. Travnerja »Smrt in pogreb Viktorja Hugoja«. V rubriki »Z literarnega sveta« piše dr. Debeljak o humoristu Alfonsu Allaisu. V rubriki »Z oznakov svetla« poroča I. Koštil o raznih prevodih besede »tragedija«. Tu di pod zaglavjem »Človek in dom« in v drugih rubrikah imaš precej zabavnega in poučnega drobiža. Izmed številnih ilustracij je treba omeniti reprodukcijo fotografije St. Ribnikarja »Naša pomlad« (na naslovni strani).

Akademija podmladka Jadranske straže. V soboto je priredil podmladek Jadranske straže ob priliki proslave razvija praporov PJS veliko akademijo v dvorani hotela Union ob navzočnosti reprezentantov oblasti in ostalih ustanov ter ogromnega števila občinstva. Sodelovali so narodne, meščanske, srednje in strokovne ljubljanske šole z izbranim sporedom. Uvodoma

je nastopil godalni orkester drž. učiteljske šole v prav lepi zasedbi in je zvočno zaigral pod vodstvom prof. Repovša tri točke Hajdrih - Škerjančeve »Jadranske morje«, Jerajevo narodno »Zelena dobrava« ter dva stavka iz godalne suite slovitca češkega mojstra Janáčka. Tej točki, ki je bila izključno in edina instrumentalna (kakopremalo se pri nas sicer v srednji šoli goji resna instrumentalna glasba) so sledili pevski nastopi, govori, deklaracije, rajalni nastopi in alegorije ki so jih priredile II. drž. realna gimnazija (mladinski zbor), državna vadnica (rajalni nastop), I. dekliška drž. meščanska šola (zbor), drž. klasična gimnazija (zbor), I. drž. realna gimnazija (zbor s harmonikami), ženska realna gimnazija (zbor s spremljavo radijskega orkestra), drž. učiteljska šola (ples), II. drž. realna gimnazija (mešani zbor), drž. učiteljska šola (zbor), drž. viška meščanska šola (alegorija in himna) ter deklaratorji I. drž. realne gimnazije, III. drž. realne gimnazije in klasične gimnazije, vsega 16 nastopov z 22 točkami. Impozantna prireditev je pokazala živo zanimanje mladine za glasbo ter poštrevanje in ljubezni polno delo njihovih glasbenih učiteljev, na čijih ramah je slonel ves koncert. (L. M. Š.)

K. S. Chandan, La Bulgarie Nouvelle du 19. mai 1934. V založbi »Publications Contemporaines France« — Les Balkans je pravkar izšla 318 strani obsegačja knjiga o današnji Bolgariji. O avtorju K. S. Chandanu (Sandanu) je pri nas pisal dr. A. Debeljak v Žisu z dne 12. m. To je že druga njegova letošnja knjiga; v prvi (Le Terrorisme devant la Société des Nations) prikazuje zaroto revizionistov zoper status Quo in mir v srednji in južnovzhodni Evropi ter obsežno in dokumentarno obravnavo akcije raznih terorističnih skupin, ki jih podpira revizionizem. Ta knjiga je ob enem zagovor jugoslovanske zunanje politike. V pravkar izšli knjigi »La Bulgarie Nouvelle« je K. S. Chandan posvetil svoje spretno pero velikemu preobrtu v Bolgariji. Pisec dobro pozna bolgarske prilike in nepravice. Njegova študija zajema časovno samo leto dni bolgarske politike, vendar je bil ne razvoji v tem razdobju tako zanimiv in zgodovinski pomemben, da je imel francoski publicist dovolj hvalnega gradiva za toli obsežno študijo. Omeniti je treba, da je to že štirinajsta politična knjiga, ki jo je izdal K. S. Chandan. Med nje-

govimi deli najdeš med drugim »L'Unité Yougoslave« in »Les Nouveaux Balkans, Roman »Les Voyages de Noces à Trois« se dogaja v Jugoslaviji in v priprovidni obliki razkazuje tujemu čitatelju lepote in zanimivosti Jugoslavije.

Trije bibliofil. Najnovejše »Les Nouvelles Littéraires« pripovedujejo: Ob koncu vojne je v neko knjižarno v pasaji Panoram vstopil mlad mošt, ki ga je knjižarnar spoštljivo nagovoril z »Vaša Visokost«. Kmalu je vstopil drug obiskovalec, ki ga je knjižarnar pozdravil: »Gospod prezident«. Nj. Visokost je bil bodoči kralj Jugoslavije Aleksander I., prezident Louis Barthou, knjižarnar pa Edouard Rahir. Danes so vsi trije knjižoljubi mrtvi, in baš pred dnevi so prodajali prvi del knjižnice Louisa Barthouja. Prvi del knjižnice starega knjižarnarja Rahirja so že pred petimi leti prodali za sedem milijonov, drugega pa l. 1931. za enajst milijonov. Te dni je prišel v razprodajo še tretji del nekdanje močnega knjižnice pariškega knjižarnarja. Izmed velikih knjižnic te trije knjižoljubi so samo knjižnica kralja - bibliofila ostala tudi po smrti svojega visokega gospodarja ohranjena v celoti...

Iz nemške literature. Za Bachov jubilej je izšla v založbi Athenaeon obsežna znanstvena študija znanega muzikologa prof. dr. Steglacha »Johann Sebastian Bach« — Pri Leykamu v Gradcu je izšla knjiga Georga Graberja »Volksleben in Kärnten«, ki bi bila vredna pozornosti naših etnografov, saj gotovo obravnava tudi življenje slovanskega prebivalstva. — H. Weimerja »Geschichte der Pädagogik« je izšla v znanj zbirki Göschen. — Stefan Zweig je objavil novo biografsko delo »Maira Stuart«, pendant k »Mariji Antoinetti«, ki jo imamo tudi v slovenskem prevodu. — Hans Rudolf Müller je spisal knjigo »Rainer Maria Rilke als Mystiker«. — V Luzernu je izšla knjiga ruskega filozofa-idealista Nikolaja Berdjajeva »Das Schicksal des Menschen in unserer Zeit«. — Nemški narodni socialisti so izdali svoje dosedanje največje delo na področju pravne teorije in prakse: ministra dr. H. Franka »Nationalsozialistisches Handbuch für Recht und Gesetzgebung« (1600 strani). — V založbi »Graphia« v Karlovi Varh je izšla »Geschichte der deutschen Republik«. Spisal jo je bivši profesor zgodovine na berlinski univerzi, znan socialist Arthur Rosenberg, ki sedaj deluje na univerzi v Liverpoolu. O knjigi bo »Jutro« priobčilo daljši referat.

S P O R T

Proslava 15 letnice ASK Primorja

Pod visokim pokroviteljstvom kralja Petra II. se bo ob binokostnih praznikih od 8. do 10. junija vršil lahkoatletski dvomatch Bukarešta : Primorje, združen z lahkoatletskim mitingom

ASK Primorje slavi letos 15letnico svojega plodovitega udeleževanja na polju širjenja nacionalne telesno-vzgojne ideje med jugoslovansko mladino. Največje uspehe pa je brez dvoma dosegel jubilar v lahkoatletskem sportu, kjer si je večkrat priboril razna državna prvenstva za moštva in za poedince. Tudi v mednarodnih borbah je vedno in povsod najčastnejši zastopal ugled jugoslovanskega lahkoatletkega sporta. Že pred več kakor desetimi leti sta tedanja najboljša jugoslovanska sprinterja, dr. Perpar in Valtrici visoko dvigala skoraj po vsej Evropi prapor naše lahke atletike. Kdo se ne spominja njegovih zmagovitih nastopov v Avstriji, Čslovaški, Poljski, Dansk, Švedski itd. Tudi lahkoatletsko moštvo se je že leta 1925. krasno afirmiralo v Brnu (CSR), ko je nadmočno porazilo v stafetnem teku po temo tedaj najboljši srednjeevropske klube, praški Slavijo in Sparto, dunajska WAC in WAF itd. V zadnjih letih se moč seki je še stopnjuje. L. 1929. daje večino ekipe v ljubljansko lahkoatletsko reprezentanco, ki je sigurno porazila Zagreb na njegovem terenu! Ta zmaga je bila tedaj tem bolj pomembna, ker je tedaj Zagreb prednjačil v lahki atletiki. Napredek se stopnjuje in doseže svoj višek l. 1933. in 1934., ko je reprezentanca Ljubljane, ki so jo v dvotretinski večini sestavljali atleti jubilara, sigurno premagala reprezentanco Grada in ko je ekipa Primorja v Bukarešti z velikim naskokom izvojevala krasno zmago nad ojačeno reprezentanco Bukarešte. Ta napredek se je videl tudi na nastopih jugoslovanske državne reprezentance na Balkanskih igrah v Atenah. Vedno več je bilo atletov Primorja v državni ekipi, ki so vselej prinašali dragocene točke.

L. 1933. daje Primorje prvega balkanskega prvaka-Slovenca, ki je Krevs po najdramatičnejši borbi, ki so jo bili kdaj videli v Atenah, zmagal v teku na 10.000 m. V Zagrebu se mu še kot zmagovalcu v teku na 5000 m pridruži še Kovačič z zmago v teku na 200 m, poleg Bauerja najhitrejši tekač na Balkanu. V tem razdobju se tudi drugi atleti močno uveljavljajo. Dr. Perparju in Valtrici, prvima državnima reprezentantom-Slovincema, se iz leta v leto pridružujejo še drugi člani jubilara. Leta 1926. vidimo, da se prvima dvema v borbi proti Poljski v Varšavi pridruži še prof. Močan in Slapničar. Na prvi Balkaniji in naslednji v Atenah zastopajo naše državne barve dipl. fil. Zorja, učitelja Korčec in Skok. l. 1933. se pridruži Gaberšek in Slapar, v minulem letu v Zagrebu še Zorja ml., Martini in Goršek. Kvantiteta in kvaliteta jubilara državnega prvaka se je dvignila močno nad vse jugoslovanske lahkoatletske klubske ekipe in danes lahko kot klubska ekipa konkurrira uspešno mnogim renomiranim in najboljšim inozemskim lahkoatletskim klubom. To boče letos dokazati ob priliki proslave 15letnice obstoja kluba na velikem mednarodnem mitingu, ki bo združen z revanžnim dvobojem z lahkoatletsko reprezentanco Bukarešte 8. do 10. junija t. l.

Naš zvišeni in priljubljeni mladi vladar Nj. Vel. kralj Peter II. je dokazal, da visoko ceni veliko nacionalno delo, ki ga je izvršil jubilar tekem svojega 15letnega obstoja pri širjenju telesno-vzgojne ideje med jugoslovansko mladino in je, blagovoli podaril svojim najvišjim pokrovitelstvom mednarodni lahkoatletski dvoboj med jubilarom in lahkoatletsko reprezentanco Bukarešte. Gost se bo brez dvoma za revanžo temeljito pripravil. Po visokem porazu, ki ga je doživel na domačih tleh v minulem letu v razmerju 95 : 70, bo letos brez dvoma svojo ekipo še močnejše, da bomo v Ljubljani imeli priliko videti sicer neoficijelno toda kompletno rumunsko lahkoatletsko ekipo. Da dvigne

slavnostni značaj prireditve se jubilar pogaja še z raznimi odličnimi lahkoatleti iz Grčije, Bolgarije, Čslovaške, Poljske in Francije. Po vsej priliki bo prišlo ob tej priliki tudi do gostovanja neoficijelne reprezentance Prage, ki nastopi teden pozneje v Beogradu na troboju med lahkoatletskimi reprezentancami prestolnice Male antante, Prage, Bukarešte in Beograda. Prireditve bo največja, kar jih je doslej bilo v Ljubljani in poleg Balkanskih iger v Zagrebu l. 1934. tudi največja doslej v naši državi. Razumljivo je, da je jubilar v želji, da bi pri njegovemu slavu sodelovali vsi jugoslovanski lahkoatletski klubi, povabil na svojo proslavo najboljšje jugoslovanske lahkoatlete. Računati je z gotovostjo, da se bo na proslavi ASK Primorja zbrala elita naše državne ekipe iz Zagreba, Beograda, Pančeva, Maribora in Ljubljane, ki bo rame ob rame z jubilar-tovo močno gardo in v borbi z renomiranimi inozemskimi nasprotniki skušala dokumentirati veliki napredek in razmah naše lahke atletike v zadnjih letih.

Jubilaru želimo najboljši moralni in materialni uspehi! Od njegove tolikokrat zmagovalne atletske garde pa pričakujemo, da bo tudi ob tej priliki dokazala, da upravičeno skozi več let brani pomolni naslov prvaka Jugoslavije v lahki atletiki!

Nedeljski spored v nacionalni ligi. Prihodno nedeljo je v ligi spored popoln. Pet parov se bo borilo za ligaške točke. Igrajo: Slavija O : BSK v Osijeku, v Zagrebu Bask : Hašk in Concordia : Gradnja, Hajduk : Jugoslavija v Splitu in Primorje : Slavija S v Ljubljani.

Službeno iz LNP. Drevi ob 20. po seji poslovnega odbora seja upravnega odbora LNP. Na sejo se vabita predsednik in tajnik SO pri LNP.

JASO. Drevi ob 16. na tehniki informativni sestanki glede obnove zbora. Prve medklubske motociklistične dirke na gorski progi Todorč-Lučne v Poljanski dolini v bližini letovišča Gorenja vas priredil na praznik Vnebohoda 30. t. m. ob 15. motosekcija ZSK Hermes. Dirke bodo obsegale te-le točke: pozdravno vožnjo vseh sodelujočih motoristov, dirko motorjev do 250 ccm, dirko motorjev do 350 ccm, dirko motorjev do 500 ccm in dirko motorjev s prikolicco. Vozilo se bo posamezno s triminutnim presledkom. Do sedaj je prijavljenih lepo število znanih motoristov, med katerimi je tudi Starič, ki se sedaj mudi v tujini na dirkališnih dirkah. Ob enem se opozarja, da priredi imenovana sekcija 9. in 10. junija velike medklubske motociklistične dirke na dirkališču v Šiški.

Smučarski klub Ljubljana zaključil sezono 1934/35. z običajnim pozdravnim večerom klubovim tekmovalcem. Prireditve bo letos v soboto 18. t. m. ob 20. v restavraciji Zvezdi. Na ta družabni večer vabimo poleg tekmovalcev in članov tudi vse prijatelje klubov.

Mariborski sabljači se pripravljajo. V kratkem bodo v Beogradu pod pokroviteljstvom in osebnim vodstvom kneza Pavla borbe za državno prvenstvo v sablji: ju dami in gospodov v sablji. fletu in epeju. Da določijo tudi mariborski sabljači borce, ki naj zastopajo njih barve v Beogradu, bodo danes in vsako sredo v mesecu maju borbe naših dami in gospodov za klubsko prvenstvo, in sicer: 15. tega meseca borbe gospodov v sablji, 22. tega meseca borbe gospodov v fletu, 29. t. m. borbe dami v fletu in gospodov v epeju. Borbe se vrše vsakokrat v klubskih prostorih na Trgu svobode (hiša trdke Puget & Rosmann) ob 20. do 22. so javne in je dostop občinstvu prost brez vstopnine. Danes se bore v sablji ti-le gospodje: dr. Stukelj, dr. Senica, dr. Pichler, dr. Cvirn, profesor Cestnik, Vičar in Uršič.

Sokol

Mladi kralj kumuje dečjemu praporu

Koliko važnost polaga naš kraljevski dom razviti prvega sokolskega dečjega prapora, je videti iz dejstva, da je prevzel kumovanje temu praporu Nj. Vel. kralj Peter II. ter bo njegov odposlanec pri razviti prapora v nedeljo 19. maja dopolne opravil obred kumstva in pripel na prapor kraljevi trak. Zato je tembolj razumljiva nestrpnost in ponos deca Sokola I. Za to proslavo je skladatelj brat Michael Rožanc poklonil društvu posebno himno »Naš prapor plapolaj«, ki jo bo prvič zapela deca ob razviti prapora. Prapor je darilo čslovaške dece deci Sokola I. Odposlanstvo čslovaške dece ga bo osebno izročilo naši deci. Čslovaška deca bo nastopila pri mladinski akademiji v nedeljo 19. t. m. ob 16. uri polodne na Taboru. Izvajala bo pet točk programa, ki bodo tvorile višek akademije. Pa tudi deca Sokola I. ne mara zaostati in se z vso vmeno pripravlja na svojo slavo. Tako se bo manifestiralo tudi med najmlajšimi sokolsko slovansko bratstvo.

Jezdni tečaj Ljubljanske sokolske župe

Ljubljanska sokolska župa je letos priredila za svoje člane jezdni tečaj, ki je trajal štiri mesece. Tečajniki so v dveh skupinah trenirali po dvakrat na teden, vežbanje pa sta vodila priznana strokovnjaka jahalne umetnosti, kapetana br. Horvat in Ilič. Izprva so se mladi jezdeci vadili v jahalnici na Bleiweisovi cesti, pozneje pa so prirejali terenske izlete v okolici. V soboto so udeleženci tečaja pred izpraševalno komisijo polagali obračun svojega dela. Izpit je obsegal praktično jahanje v maneži in pa hipologijo (nauk o konju) ter jezdnno opremo. Vsi tečajniki so se pripravili z vso vmeno, zato je bil tudi uspeh dober. Tečajniki izvrstno obvladajo jezenje v drncu in galopu ter preskokih čez zapreke. Sokolske jezdece vrste so se pomnožile z mladimi močmi, tako da bodo v bodoče lahko dosegale še lepše uspehe pri slavnostnih nastopih.

V Rebečevi restavraciji na Trševski cesti se je nato vršil zaključni večer. Načelnik župnega jezdnega oddelka br. Gorazd se je zahvalil poštrevovalnim učiteljem in predavatelju br. poročniku Jovanoviću, tečajniki pa so svojima učiteljima v znak hvaležnosti poklonili dva kipa s konjem na marmornih ploščah. Tehnični referent župnega jezdnega oddelka br. Jovanović je vse udeležence tečaja povabil k sodelovanju pri nastopu kola jahačev, nakar so vsi navzoči zaključili oficijelni del večera z vzklikom mlademu kralju Nj. Vel. Petru II.

Razvite dečjega prapora Sokola I. bo v nedeljo 19. maja ob 10. dopolne. Kumstvo prapora je prevzel Nj. Vel. kralj Peter II. Njegov zastopnik bo izvršil obred kumstva in privezal na prapor kumov trak. Vabimo sokolske pripadnike in prijatelje, da se udeležijo te izredne svečanosti.

Narod, ki pozablja brate v sužnosti, tepta svojo čast! »Bran-l-bor« se briga zanje. Pristopajte!

Radio

Sreda, 15. maja.

LJUBLJANA 12: Plošče. — 12:45: Poročila. — 13: Cas, obvestila. — 13:20: Pesmi Slovanov na ploščah. — 14: Vreme, spored, borza. — 18: Balalajke na ploščah. — 18:20: Pogovor s poslušalci. — 18:40: Cas, poročila, spored. — 19: Aktualnosti: 18. zvezek Cankarjevih zbranih spisov. — 19:15: Plošče. — 19:30: Nac. ura: Srbija napram Madžarski in Avstriji 1848 (dr. D. Franjakovič iz Beograda). — 20: Razvoj operne glasbe I. del. Vokalni koncert ge. Pavle Lovštevce, vmes predavanje. — 20:45: Koncert pevskega zbora »Ljubljanski Zvon«. — 21:30: Cas, poročila, spored. — 22: Radio-orkester.

BEograd 16:20: Orkester. — 20: Iz Ljubljane. — 22:15: Ples. — ZAGREB 12:10: Plošče. — 20: Iz Ljubljane. — PRAGA 19:25: Jazz. — 20:10: Pesmi. — 20:30: Zvočna igra. — 22:15: Plošče. — BRNO 19:25: Majski koncert. — 20:10: Otroški zbori. — 20:30: Iz Prage. — VARSAVA 19:35: Lahka glasba. — 21: Chopinov koncert. — 21:40: Violina. — 22:15: Lahka godba. — DUNAJ 12: Godba na pihala. — 16:05: Pesmi. — 17:10: Avstrijski skladatelji. — 19:30: Iz Dubrovnika v Mostar. — 20: Vojaška godba. — 21:15: Mešan program. — 22:10: Brucknerjeva masa v e-molu. — 23:40: Ples. — BERLIN 20:45: Simfonični koncert. — 22:30: Lahka glasba. — KÖNIGSBERG 20:45: Operni večer. — 22:45: Iz Berlina. — STUTTGART 19: Orkester. — 20:45: Operetni koncert. — 22:30: Iz Berlina. — 24: Pesmi. — 1:00: Komorna glasba. — RIM 17:05: Orkestralni koncert. — 21: Prenos opere.

Četrtek, 16. maja.

LJUBLJANA 12: Plošče. — 12:45: Poročila. — 13: Cas, obvestila. — 13:20: Rezervirano za krajiš čas (Radio - orkester). — 18: Vojaške pesmice na ploščah. — 18:20: Slovensčina (dr. Kolarič). — 18:40: Cas, poročila, obvestila. — 19: Poslušajmo pozavne (Pegan Lander). — 19:30: Nacionalna ura. — 20: Prenos iz Beograda. — 21:30: Cas, poročila, program. — 22: Domača plesna glasba (Radio - orkester).

BEograd 17: Orkester. — 20: Klavirski koncert. — 22:20: Zbor. — 22:15: Lahka glasba. — ZAGREB 12:10: Trio. — 17:15: Godalni kvartet. — 20: Iz Beograda. — 22:15: Narodne pesmi. — PRAGA 19:30: Vojaška godba. — 20:15: Zborovski petje. — 22:15: Šramel kvartet. — BRNO 19:30: Iz Prage. — 21: Pester program. — 22: Iz Prage. —

